

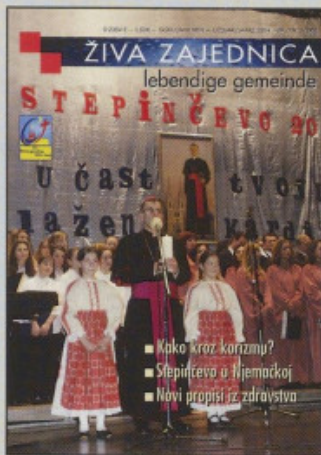
ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

STEPINČEVO 20

- Kako kroz korizmu?
- Štepinčevo u Njemačkoj
- Novi propisi iz zdravstva

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der
kroatischen katholischen
Gemeinden in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824
E-Mail:

zivazajednica@t-online.de
kroatenseelsorge@t-online.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in
Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg, Ljubica
Markovica-Baban, dr. Adolf
Polegubić, Antonia Tamljanović-
Brkić, P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:
Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Naslovnica:

Stepinčeva u Frankfurtu
snimila: Lj.M.Baban

Zadnja stranica:

snimio: A. Verzotti

AKTUALNO

SJEDNICA VIJEĆA NJEMAČKE BISKUPSKE KONFERENCIJE ZA ISELJENIŠTVO ODRŽANA U CELJU

Iseljenici i doseljenici zajednička briga

Vijeće Njemačke biskupske konferencije za iseljeništvo prvi je put održalo redovito godišnje zasjedanje izvan Njemačke, i to u Celju od 19. do 23. siječnja. Sastanku je predsjedao nacionalni direktor za pastoral katolika drugih materinskih jezika Wolfgang Miehle. Uz pomoćne biskupe dr. Josefa Voša iz Münstera i Norberta Trellea iz Kölna sastanku su prisustvovali referenti za strance pri pojedinim njemačkim biskupijama i nacionalni delegati biskupskih konferencija čiji svećenici pastoralno djeluju među svojim sunarodnjacima doseljenima u Njemačku. Hrvatske pastoralne djelatnike iz Njemačke na zasjedanju je predstavljao delegat fra Josip Bebić. U središtu razmišljanja bila su nove upute Njemačke BK za pastoral doseljenika pod naslovom „Jedna Crkva u mnogim jezicima i narodima“.

Istaknuto je kako mjesne Crkve u zemljama iseljenja i zemljama doseljenja zajednički moraju voditi brigu o iseljenicima, odnosno doseljenicima. Svrha pastoralnog rada je omogućiti doseljenicima da u mjesnoj Crkvi (i župnoj zajednici) nađu svoj zavičajni duhovni prostor. Crkva treba omogućavati doseljenicima prakticiranje vjere i čuvanje tradicija na materinskom jeziku, tako da mogu očuvati vlastiti identitet i istodobno sudjelovati u životu njemačkih vjernih zajednica na čije su se područje doselili. Pomanjkanje svećenika i financijski razlozi (istupanje iz Crkve radi poreza) prisiljavaju Crkvu u Njemačkoj da traži nove načine pastoralnog djelovanja. Ukidaju se pojedine župe i nacionalne misije. Nacionalno homogene skupine doseljenih katolika teško prihvaćaju da ih se promatra kao manjinu tamo gdje oni tvore većinu neke župne zajednice. Plaćanje crkvenog poreza također se povezuje s pravima koja bi doseljenici trebali uživati u nekoj župnoj zajednici. Druga važna tema zasjedanja bila je: „Europa pred novim širenjem na Istok“. Gabriele Erpenbeck, savjetnica Njemačke BK za pitanje migracija, prisutnima je održala predavanje

o temi: Selilaštvo, mogućnosti integracije i problematika ilegalaca. Hans August Luecker, njemački političar (od 1953. poslanik u Njemačkom parlamentu i Vijeću Europe, suutemeljitelj Europskog parlamenta 1958.) održao je predavanje o korijenima i perspektivama Europske unije. Posebnost ovogodišnjeg zasjedanja je bilo i to što je u njegovu radu sudjelovao o. Marko Prpa (neformalni) delegat za hrvatsku pastvu u Sloveniji i voditelj Hrvatske katoličke misije u Ljubljani. Sudionici susreta su iz prve ruke mogli doznati kako živi i s kakvim se poteškoćama susreće hrvatska dijaspora u Sloveniji. Povučene su neke zanimljive usporednice. Tako: za 310.000 Hrvata u Njemačkoj pastoralno

Pomanjkanje svećenika i financijski razlozi prisiljavaju Crkvu u Njemačkoj da traži nove načine pastoralnog djelovanja.

skrbi 105 hrvatskih svećenika (približno jedan svećenik na 3000 osoba), za 20.000 Slovenaca u Njemačkoj skrbi 10 njihovih svećenika (približno jedan svećenik na 2000 osoba) i u Sloveniji trojica hrvatskih svećenika skrbe za 35.642 Hrvata (približno jedan svećenik na 12.000 osoba), odnosno trojica istih svećenika pastoralno skrbe za 54.079 osoba kojima je materinski jezik hrvatski (tj. jedan svećenik na 18.000 takvih osoba). Te bi brojke mogle biti i znatno veće, s obzirom na činjenicu da u Sloveniji živi 48.588 osoba koje se prigodom zadnjeg popisa nisu htjele izjasniti o svojoj nacionalnosti i još 126.325 osoba čija nacionalna pripadnost nije poznata. Hrvatima u Mariboru hrvatski je svećenik dostupan samo dva dana u tjednu, a hrvatski svećenik u Novom Mestu, uza svoje redovite dužnosti u župi, samoinicijativno je preuzeo brigu za tamo živeće Hrvate. Misija kao takva formalno-pravno u Novom Mestu još i ne postoji. Na području koparske biskupije pastoralna služba za Hrvate uopće nije organizirana. Predsjednik Vijeća Slovenske biskupske konferencije za iseljenike i doseljenike, pomoćni ljubljanski biskup Alojz Uran, na istom je zasjedanju izrazio nadu kako će se pristupiti rješavanju problema hrvatske pastve u Sloveniji. **PMP**
(Prema „Glas Koncila“, 6/2004., str. 23.)

REGIONALNE SJEDNICE:

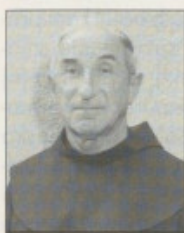

Uključivanje
svih u život
Crkve

str.

8

INTERVJU: Prof. fra Gabrijel Jurišić

Veliki utjecaj
Kačića na
hrvatsku i eu-
ropsku književ-
nost (1)

str.

6

REPORTAŽA: HKMSindelfingen

Misija živi
kroz zdrave
obitelji

str.

10

VJERA I MUDROST ŽIVLJENJA:

Ante Vučković • Ispunjen život

Isus je živio iz odnosa s Ocem. Živio je od povjerenja. I tako nam otvorio prostor za drukčiji život. Za život odnosa. S Ocem, s drugima, sa sobom.

12

XX. SVJETSKI DAN MLADEŽI:

Dugoročna priprema

Na otvorenju s papom 18. kolovoza 2005. očekuje se oko 600.000 mladih, a na završnoj misi oko milijun.

O. Jozo Župić • Andeo sporosti

22-23

SOCIJALNI SAVJETNIK:

Zdravstvena reforma u Njemačkoj

25

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE

P. Josip Bebić: Wenn der Himmel dunkel wird!

Prälat Josef Luhmann: Pastoralverbünde — eine neue Chance

Željka Čolić: Der Jahrhundert-Papst oder „Marathonmann Gottes“

13-16

Kršćani su danas bačeni u vrtlog svekolikih društvenih zbivanja. Koliko sami čine da cjelokupno društvo u kojem žive i djeluju bude kvalitetnije?

Jače zahvaćanje u tajne otkupljenja

U sklopu ovogodišnjih regionalnih sjednica, koje su održane s delegatom fra Josipom Bebićem u Neussu, Hannoveru, Nürnbergu i Bruchsalu, pastoralni referent u Biskupiji Speyer Mijo Ikić održao je zapaženo predavanje o temi „Pastoralno i socijalno djelovanje s osobama s posebnim potrebama i njihovim obiteljima“. Tako su se hrvatski pastoralni i socijalni djelatnici iz prve ruke mogli upoznati s tematikom osoba s posebnim potrebama, kojih je u svijetu čak do 10 posto, te razmišljati na koji način pritom djelovati, poglavito u pastoralnom vidu.

Crkva je na Čistu srijedu ili Pepelnicu zakoračila u korizmu, vrijeme od četrdeset dana pripreve za muku, smrt i uskrsnuće Gospodnje. Od vjernika se kroz to vrijeme očekuje jače zahvaćanje u tajne otkupljenja, tajne vlastite smrti, ali i nade uskrsnuća, koja kršćaninu nikada ne bi smjela biti upitna. Kroz vrijeme korizme donose se odluke da se stanje popravi, kako na osobnoj tako i na općoj razini. Za to nikada nije kasno. Puno je toga što ljude našega vremena opterećuje. Često i uz naj-

bolju volju nije se moguće osloboditi raznih poroka kojima ljudi danas robuju. Bez Božje pomoći malo će se toga moći učiniti, ali ne mogu se ni od Boga očekivati čuda bez vlastita zauzimanja. Od kršćanina se traži da u svom životu bude posebno blizak osobama koje su u raznim potrebama: napuštenima, ostavljenima, siromašnima, bolesnima. Nije li upravo Isus Krist tijekom svoga ovezanosti života pokazao da se autentičnost života s Bogom ostvaruje upravo kroz blizinu susreta s tim osobama. Koliko kršćani danas ostvaruju taj primjer? Možda radije pružanjem milostinje umiruju vlastitu savjest i zatvaraju prostor zauzitičijeg djelovanja. Kršćani su danas bačeni u vrtlog svekolikih društvenih zbivanja. Koliko sami čine da cjelokupno društvo u kojem žive i djeluju bude kvalitetnije, ili, pak svojim mlakim životom podržavaju sadašnje stanje?

Svakodnevno je tisuće prigoda u kojima se može pokazati ljubav prema Bogu i bratu bližnjemu. Nije li upravo korizma blagoslovljeno vrijeme za nove odluke i mijenjanje stanja nabolje?

Urednik

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Kad nebo postane tamno!

U Berlinu i Hamelnu moraju Hrvati ove godine napustiti župne centre, u Wetzlaru se hrvatska župa gasi. To je toliko tragičnije, što u biskupijskom proračunu nema nikakve mogućnosti za novi projekt. Sve nas to uznemiruje. Postoji i strah da ćemo vrlo teško dobivati svećenike i pastoralne suradnice/ke iz domovine. Hrvatska zajednica u Berlinu broji više od 10.000 članova. Tisuće djece i mladih pripremljeno je ondje za sakramente. Svakoga tjedna u misijske prostore dolaze stotine ljudi. A kako će život zajednice ići dalje? Hrvatima koji žive u toj misiji nije lako razumjeti i doživjeti da moraju napustiti „svoju crkvu“ i svoju misiju u kojoj su za vrijeme svoga života živeli izvan zavičaja našli „novi zavičaj“.

Ne smijemo očajavati. Utjeha je u Kristovim riječima: „Ne bojte se!“ Gajimo nadu i vjerujemo odgovorni-

ma da će naći prikladno rješenje za Hrvate. Od Njemačke se očekuje da zemlju i stanovništvo izvuče iz krize. A to pogađa i Crkvu. Možemo li zamisliti kako će se u Njemačkoj odvijati život bez crkvenog poreza? Ali život Crkve mora ići dalje. Moramo tražiti nove putove. Čak i kad je bolno, moramo se ponekad odvojiti od vrijednosti na koje smo se navikli. U tome je prilika za novi početak. Sigurno je jedno, da u suradnji njemačkih i inojezičnih zajednica možemo odgovoriti i izazovima budućnosti. Usprkos teškomu stanju naša vjera zahtijeva da se dokažemo. U molitvi želimo Bogu povjeriti sve svoje potrebe: „Tražio sam Jahvu, i on me usliša, izbavi me od straha svakoga. Eto, jadnik vapi, a Jahve ga čuje, izbavlja ga iz svih tjeskoba“ (Ps 34, 5-7).

Želim svima mir i dobro.

Vaš fra Josip Bebić

Kakva je budućnost pravoslavno-katoličkih odnosa?

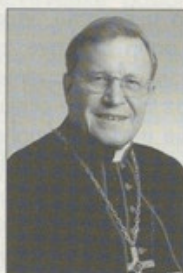
Nedavno je Rusiju pohodio kardinal Walter Kasper. Iako se patrijarh Aleksej II. nećkao, ipak je primio kardinala Kaspera i pritom podsjetio na „razlike u mišljenju“ između Vatikana i Moskve.

Na poziv katoličkih biskupa iz Rusije, u tu je većinski pravoslavnu državu 19. veljače u višednevni posjet stigao kardinal Walter Kasper iz Vatikana. Mediji su cijelo vrijeme sa zanimanjem pratili njegov pohod, i zbog toga što su odnosi između Ruske Pravoslavne Crkve i Katoličke Crkve zategnuti. Tako je Moskovski patrijarhat lani otkazao već zakazni posjet kardinala Kaspera, zbog očite ljutnje oko uspostave četiri nove katoličke biskupije na ruskom području kojega smatraju svojim „kanonskim područjem“. Unatoč poteškoćama kardinal Kasper uspio se susresti s metropolitom Kirilom, kao i s patrijarhom Aleksejem II., premda je susret s ovim zadnjim bio u pitanju do zadnjega trenutka. No, i nakon svih tih susreta, optimizam kardinala Kaspera, pročelnika Kongregacije za promicanje jedinstva kršćana, nije bio ništa manji.

Pravoslavni katolicima ne vjeruju

Po samome dolasku u zračnu luku Čeremetjevo-2, kardinal Kasper novinarima je rekao: „Nadamo se da ćemo okrenuti stranicu i započeti novu. Postoji cijeli niz predrasuda, mnoštvo zapreka, no nadamo se da ćemo ih nadići uz pomoć dobre volje i Božju pomoć. Ne želimo polemike, već hoćemo prijateljstvo između obje Crkve. Moramo zajedno raditi na uspostavi mira.“ Otvorena su brojna pitanja, i toga je kardinal svjestan. Tu je „problem“ Grkokatoličke Crkve u Ukrajini, optužba upućena katolicima za prozelitizam, osnivanje novih struktura Katoličke Crkve. Sve su to, za rusko pravoslavlje, otvorene rane o kojima su više puta pisali dokumente i upozoravali Svetu Stolicu na svoje, valja reći i to — nepomirljive stavove. I prije dolaska kardinala Kaspera, očitovali su skepsu: čemu dolaziti, ponavljali su, ako se tim pohodom ništa neće riješiti i ako će stvari ostati iste kakve su i bile? Sam je patrijarh britanskim novinarima rekao da „politika prozelitizma“ Katoličke Crkve u Rusiji i drugim zemljama nekadašnjega Sovjetskog Saveza otež-

ava dijalog između Rima i Moskve. Osim toga, ne može prihvatiti niti namjere ukrajinskih grkokatolika „da nagovore Rim da proglasi unijatski Patrijarhat u Ukrajini“. Tim i sličnim argumentima Patrijarh je pojasnio i zašto se 1997. nije u Austriji susreo s papom Ivanom Pavlom II. Aleksej II. odgovorio je kako je Ivan Pavao II. „vlastitom rukom“ izbacio tekst zajedničke Izjave u onoj točki u kojoj je bilo riječi o grkokatolicima kao o zapreci na putu kršćanskoga jedinstva.

Ipak je došlo do susreta između kardinala Kaspera i patrijarha Alekseja II.

Kako se to dogodilo „u samo praskozorje“ susreta, on je odustao. S Papom se sada ne želi susresti, jer smatra da bi bila riječ o „susretu pod reflektorima“ i ničemu više. No, moskovski patrijarh nije propustio govoriti i o „dobrim odnosima“ između Ruske Pravoslavne Crkve i nekih katoličkih biskupija, samostana i ekumenskih i karitativnih centara, ističući da je prijateljski povezan s kardinalima Rogerom Etchegarayjom, Carlom Marijom Martinijem i Basilom Humeom, nadbiskupom Westminstera koji je preminuo 1999. „Moje je duboko uvjerenje da bi atmosfera pravoslavno-katoličkih odnosa mogla biti bitno poboljšana, kada bi bilo dobre volje na strani Vatikana“, prenosi doslovne riječi patrijarha Alekseja II. austrijski „Kathpress“.

Kardinal upozoravao i katolike

U tome ozračju, održan je i susret kardinala Kaspera s katolicima u katedrali u Moskvi. Pročelnik Kongregacije za jedinstvo kršćana održao je predavanje „Pravoslavlje i Katolička Crkva“. U njemu je katolički kler

upozorio da pazi na svaki stav kojega bi pravoslavci mogli „pročitati“ kao „misionarski“. Katolička Crkva Pravoslavnu Crkvu priznaje kao pravu Crkvu, i njezine sakramente smatra autentičnima. Tako se prema njoj i njezinim vjernicima treba i ponašati, rekao je kardinal Kasper. Ruska je kultura snažno prožeta pravoslavljem, pa je dužnost Katoličke Crkve pomagati Pravoslavnoj Crkvi. Među sudionicima bio je i moskovski nadbiskup Tadeusz Kondrusiewicz s drugim katoličkim biskupima.

Patrijarh ipak primio kardinala

Iako se patrijarh Aleksej II. dugo „nećkao“, ipak je primio kardinala Kaspera. I to dan ranije od predviđenog, 22. veljače, jer je 23. slavio rođendan. Patrijarh je još jednom podsjetio na „razlike u mišljenjima“ između Vatikana i Moskve. Svoje odlučno „ne“ Patrijarhatu za grkokatoličke Ukrajinke Aleksej II. ponovio je i svome gostu iz Vatikana, dodajući da bi protivna odluka dovela do velikih problema. Načela ekumenizma za koje se zalaže Drugi vatikanski sabor treba pretvoriti u praksu, što se sada ne događa, istaknuo je Patrijarh. Nje ga ljuti i „misionarenje“ među pravoslavnim Rusima, kojega naziva „izravnim prozelitizmom“. Probleme patrijarh ima i vidi i u Kazahstanu, kojega smatra „kanonskim teritorijem“. U Novogorodu problem je gradnja novoga samostana u gradu. Na kraju je istaknuo kako ne želi pobuditi dojam da je „protukatolički raspoložen“. Ranije, 19. veljače, kardinal Kasper 19. veljače susreo se sa ravnateljem Odjela za vanjske crkvene poslove Moskovskog patrijarhata, metropolitom Smolenska i Kaliningrada Kirilom. U dugome razgovoru razmotrena su pitanja odnosa između dviju Crkava, osobito u Rusiji i Ukrajini. Kardinal Kasper potvrdio je da je Sveta Stolica dobila pismo Ruske Pravoslavne Crkve o mogućoj uspostavi Grkokatoličkog Patrijarhata u Ukrajini, s odgovorima svih mjesnih Pravoslavnih Crkava koji se to tiče.

M. K.

Domovina u znaku hrvatskih blaženika

Biskup Franjo Komarica upoznao je visokoga dužnosnika Wernera Winendta s teškim položajem Hrvata katolika. Od ukupno 70.000 katolika koliko ih je živjelo prije srpske agresije na tim prostorima, danas ih je samo 6550.

U bogatoj diplomatskoj aktivnosti banjalučkog biskupa i predsjednika Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine mons. dr. Franje Komarice ostvareni su brojni susreti među kojima je vrlo značajan prijam zamjenika visokog predstavnika Wernera Winendta koji se zanimao za položaj Katoličke Crkve na tim prostorima. Biskup Komarica upoznao je visokoga dužnosnika s teškim položajem katolika Hrvata, jer prema biskupovim riječima od ukupno 70.000 katolika koliko ih je živjelo prije srpske agresije na tim prostorima, danas ih je samo 6550. Upozorio je i na stanje u Bosanskoj posavini koja danas pripada entitetu Republike Srpske. Na tom području prije rata živjelo je 220.000 katolika a danas ih je manje od 6.000. Kritički se osvrnuo na Daytonski sporazum s kojim se međunarodna zajednica hvali i ponosi, a koji je pun propusta i čini diskriminaciju među konstitutivnim narodima. Posebno ignorira Hrvate i njihova prava, a to se najbolje očituje na terenu u pokušaju povratka kad se Hrvati sučeljavaju s brojnim problemima: od zastrašivanja do nevraćanja imovine.

Biskup Kažotić je ostavio duboki trag u zagrebačkoj biskupiji

Seдамstota obljetnica od stupanja na stolicu zagrebačkog biskupa bl. Augustina Kažotića proslavljena je u domovinskoj Crkvi 13. veljače. Posebna svečana liturgija služena je u zagrebačkoj katedrali koju je predvodio kardinal Josip Bozanić. U propovijedi je posebno istaknuto kako je bl. Augustin Kažotić ostavio duboki trag u Crkvi zagrebačkoj. U Zagrebu je od 11. do 13. veljače održana godišnja skupština nacionalnog vijeća papinskih misijskih djela. Sudionici su zaključili da misijsku skrb koja ima dobre temelje treba i dalje razvijati. Konstituirajuća sjednica Prezbiterskog vijeća Zagrebačke nadbiskupije održana je 16. veljače u Zagrebu. U novom sazivu vijeće ima 83 člana i u njemu je zastupljenost svih svećenika nadbiskupije. Na sjednici je raspravljano i o Dru-

Misno slavlje na blagdan bl. Alojzija Stepinca predvodio je nuncij mons. Lozano

goj sinodi Zagrebačke nadbiskupije, na kojoj je tajnik Sinode mr. Tomislav Markić izvijestio da je do tada ukupno zaprimljeno 1607 spisa.

Domoljublje izrasta iz vjere

U ovogodišnjoj proslavi Stepinčeva sudjelovala je cijela Crkva u domovini. Posebno je bilo svečano u zagrebačkoj prvostolnici gdje je misno slavlje predvodio kardinal Josip Bozanić. U propovijedi je kardinal Bozanić kazao je da je potrebno ukorjenjivanje u domovinu, a ona poziva na pravednost. „Svi mi koji živimo i radimo u našoj domovini ne smijemo zaboraviti da smo osobno pozvani biti pravedni. Dužnost nam je sudjelovati u izgradnji države u kojoj neće biti proturječja: u kojoj siromah neće biti prisiljen ispružiti ruku za milostinju; u kojoj će mladima biti omogućeno ostvariti obitelj; u kojoj će starcima biti dana sigurnost; u kojoj će svi moći raditi, učiti, stvarati, istraživati“, kazao je između ostalog kardinal Bozanić, te dodao da domoljublje izrasta iz vjere u Isusa Krista. Govoreći o novonastalim društvenim promjenama istaknuo je da evanđelje jamči pravu laičnost, a pozvao je intelektualce da pronađu svoje mjesto u Crkvi.

Komunizam je proganjao Hrvate zbog vjere

Svečana proslava Stepinčeva bila je i u Krašiću gdje je misno slavlje predvodio apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj Francisco Javier Lo-

zano. U propovijedi je nuncij Javier Lozano istaknuo da je Stepinac zvijezda nade za cijeli hrvatski narod. Posebno se osvrnuo na vremena u doba komunizma kad je hrvatski narod zbog svoje katoličke vjere bio proganjan. Pozvao je na opraštanje po uzoru na bl. Alojzija Stepinca. „On je umro opraštajući svojim neprijateljima i progoniteljima. Ali to nas ne oslobađa sjećanja na dramu bl. kardinala Alojzija Stepinca, na mučeništvo Katoličke Crkve pod komunističkom vlašću, na patnje ugnjetenog i poniženog hrvatskog naroda“, rekao je mons. Lozano.

Moći bl. Stepinca i bl. Merza uz sv. Vlaha

Posebna svečanost priredena je u proslavi sv. Vlaha zaštitnika Dubrovnika. Uz mnoštvo vjernika ovogodišnje misno slavlje u koncelebraciji sa sedamdesetak svećenika predvodio je predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić uz drugog hrvatskog kardinala vrhbosanskog metropolitu Vinka Puljića, apostolskog nuncija Francisca Javiera Lozana, biskupa i nadbiskupa Želimira Puljića, Ivana Prende, Slobodana Štambuka, Ante Ivasa, Ilije Janjića, Ivana Milovana. Znakovito je bilo da je kardinal Josip Bozanić donio i uručio moći bl. Alojzija Stepinca i bl. Ivana Merza Dubrovačkoj biskupiji da ih uz sv. Vlaha novi blaženici štite i zagovaraju kod Boga. A.O.

Snimio: A.O.

RAZGOVOR S PROF. FRA HRVATINOM GABRIJELOM JURIŠIĆEM, U POVODU PROGLAŠENJA 2004. GODINOM FRA ANDRIJE MIOŠIĆA

Veliki utjecaj Kačića na hrvatsku i europsku književnost (1)

U prilogi 300. obljetnice rođenja fra Andrije Kačića, pisca više djela od kojih je najslavnije „Razgovor ugodni naroda slovinskoga“, razgovarali smo o Starcu Milovanu i njegovu djelu s fra Hrvatnom Gabrijelom Jurišićem, profesorom grčkog i latinskog jezika na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju i urednikom zbornika „Kačić“.

Tristo godina od Kačićeva rođenja

Žz: Ove se godine slavi 300. obljetnica rođenja fra Andrije Kačića Miošića, proslavljenoga pjesnika „Razgovora ugodnoga“. Ministarstvo prosvjete i športa proglasilo je 2004. godinu „Kačićevom godinom“. Zašto se je Ministarstvo na to odlučilo?

Fra Hrvatn Gabrijel Jurišić (dalje: FHGJ): Točno ste kazali. Ministarstvo prosvjete i športa Republike Hrvatske (27.XI.2003.) objavilo je odredbu, kojom ovu 2004. godinu proglašava „Godinom fra Andrije Kačića Miošića“, jer se u tavnju t. g. navršava ravnih tri stotine godina da je kršten „17. travnja 1704. Antun, sin Bartula Miošića i njegove zakonite žene Mande, i bi kum Stipan Buklijač“. Originalno svjedočanstvo, pisano hrvatskim jezikom i hrvatskim pismom „bosančicom“, svjedoči o sv. krštenju maloga Antuna, kasnijega franjeva fra Andrije, čuva se i danas u Arhivu Franjevačkoga samostana sv. Marije u Zaostrogu. Dakle, ove se godine navršava tri stoljeća od njegova krštenja (i rođenja). A davni je običaj u europskoj kulturi i civilizaciji da se obilježavaju obljetnice rođenja ili smrti velikih muževa i važnih događaja iz prošlosti nekoga naroda. Ta-

ko će ove godine Italija i cijeli svijet raznim kulturnim manifestacijama obilježiti da je prije 700 godina rođen veliki pjesnik i humanist Francesco Petrarca (1304.–2004.). I u našoj domovini Hrvatskoj u toj prigodi priprema se više kulturnih manifestacija. Mi smo nedavno (2000. godine) u domovini proslavili 500. obljetnicu Marulićeva epa „Judita“, prvoga velikog pjesničkog djela u hrvatskoj književnosti, i 550. obljetnicu rođenja istoga velikog Splitsanina, „oca hrvatske književnosti“. Stoga je sasvim normalno da je naše Ministarstvo ovu godinu posvetilo fra Andriji Kačiću, piscu „Razgovora ugodnoga“, koji u tom djelu sam sebe nazivlje „Starcem Milovanom“, pa ga mnogi pisci spominju pod tim pseudonimom.

Žz: Osim same činjenice da je Starac Milovan rođen prije 300 godina, sigurno postoje i neki važni razlozi zbog kojih je ova godina proglašena „njegovom godinom“. Možete li reći neke od njih?

FHGJ: Ove se godina navršavaju obljetnice mnogih domaćih i stranih velikana, ali je Ministarstvo ipak odlučilo da ova godina bude na poseban način posvećena fra Andriji Kačiću. Postoji za to više razloga. Navest ću samo neke. Fra Andrija je bio uzoran redovnik i svećenik, vrhunski intelektualac svoga doba, današnjim jezikom rečeno „sveučilišni profesor“, koji je za svoje studente napisao i objavio priručnik iz filozofije („Elementa peripathetica“, 1752.), a neki današnji sveučilišni profesori nisu napisali niti skripta, a kamoli priručnik! Dakle, najprije je uzorno vršio svoju osnovnu dužnost profesora. Jednako je bio uzoran svećenik, pastoralni djelatnik i redovnički starješina, što svjedoče prvi nje-

govi životopisci. A stara izreka veli: „Finis opus ornat — Konac djelo kraši.“ No, o tome ćemo kasnije nešto reći.

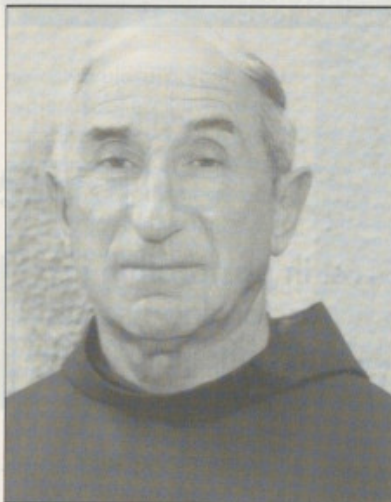
„Razgovorom ugodnim“ Kačić je nadmašio sam sebe“

Žz: Bi li zbilja zbog tih razloga Ministarstvo proglasilo ovu godinu njegovom?

FHGJ: Samo zbog tih razloga vjerojatno ne bi. Stoga, uz te razloge koji ocrtavaju uzorni moralni i duhovni lik redovnika i profesora, evo i onih drugih, koji su mu donijeli neumrlu slavu u domovini Hrvatskoj i u inozemstvu. Fra Andrija je napisao i objavio na hrvatskom jeziku knjigu „Korabljica Pisma Svetoga i svih vikova svita događaja poglaviti“ (1759.). To je zapravo svjetska povijest od postanka svijeta do Kačićeva vremena. To djelo, recimo tako, nije bio dužan napisati kao profesor. Ali je on osjetio da to mora učiniti i priuštiti svome narodu knjigu takvoga sadržaja koja će običnoga čovjeka (a onda je bilo malo pismenih ljudi ne samo u nas, nego

Fra Andrija Kačić Miošić je jedan od tvoraca hrvatskoga standardnog književnog jezika (štokavske ikavice). Te činjenice koje svi priznaju. A budući da je kroz proteklih 50-ak godina komunistička ideologija „gurala u kut“ gotovo sve što su svećenici učinili za svoj narod, i Kačić i njegovo djelo bili su u školi i uopće u javnosti uglavnom prešućivani. To se je posebno pokazalo u prigodi 250. obljetnice njegova rođenja (1954.).

i u Europi) uputiti u povijesna zbivanja i otvoriti mu oči da dobro vidi što je nekada bilo, kako bi mu povijest, po Ciceronovim riječima, bila „magistra vitae — učiteljica života“. Tu knjigu nije napisao latinskim jezikom, kao onu prvu za svoje studente, nego svojim materinjskim, hrvatskim jezikom, jer je htio da mali i siromašni hrvatski čovjek

dobije povijesni priručnik ili vodič kroz domaću i svjetsku povijest. Europski, naime, i hrvatski intelektualci toga doba imali su takvih knjiga na latinskom jeziku koliko god su htjeli, ali je hrvatsko tržište bilo vrlo siromašnom takvom knjigom. Tu je velika Kačićeva zasluga — uvidio je ogromnu prazninu i potrebu i vrlo brzo i dobro reagirao te zainteresiranom čitatelju pružio ono što mu treba i što želi. Ta je knjiga doživjela 12 izdanja. Tako velik broj izdanja svjedoči da je knjiga bila tražena i čitana. No, trećim svojim djelom „Razgovorom ugodnim“ Kačić je nadmašio sam sebe. Nije to moj sud, ili moja želja da hvalim i slavim svoga brata, fratra, Starca Milovana. Nedavno preminuli (2003.) akademik dr. Ivo Frangeš davno (1976.) napisao da je „Kačić veći djelovanjem nego djelom: Činjenica neobična, ali značajna, i još uvijek nedovoljno proučena“. Isti znanstvenik veli da je svojim „Razgovorom ugodnim“ Kačić zbilja obavio ogroman posao: stvorio je publiku, izradio semantički dio hrvatskoga pjesništva, štokavcima i čakavcima omogućio duhovnu koheziju, kakvu su kajkavci dobili tek u XIX. stoljeću i konačno imao je golemi utjecaj ne samo na pučku nego i umjetničku hrvatsku, a može se slobodno reći, i na europsku književnost. On je jedan od tvoraca hrvatskoga standardnog književnog jezika (štokavske ikavice). Te činjenice koje svi priznaju. A budući da je kroz proteklih 50-ak godina komunistička ideologija „gurala u kut“ gotovo sve što su svećenici učinili za svoj narod, i Kačić i njegovo djelo bili su u školi i uopće u javnosti uglavnom prešućivani. To se je posebno pokazalo u prigodi 250. obljetnice njegova rođenja (1954.).

Žz: Kakav je utjecaj Kačićeva djela imalo na život, kulturu i hrvatski književni jezik?

FHGJ: Uz ono što jer već kratko rečeno, treba se sjetiti da je u Kačićeva doba hrvatski narod bio razdijeljen među tri međusobno neprijateljske države: u jadranskom dijelu Hrvatske, gdje je fra Andrija živio i djelovao, vladala je Mletačka republika, veliki dio hrvatskoga naroda u dijelu Dalmacije, Hercegovine, Bosne i Slavonije bio je pod turskim zulumom, a Banska Hrvatska pod carskim Bečom.

Briga franjevac za duhovni, prosvjetni i kulturni život hrvatskoga puka

Tako podijeljen narod ipak je imao jednu sponu koja ga je povezivala. Bila je to Franjevačka provincija Sv. Križa Bosne Srebrene, koja se je protezala od Jadrana preko Bosne i Slavonije do Budima u Ugarskoj. Na cijelom to velikom prostoru fratri su bili jedina zajednica, koja se je brinula za duhovni, prosvjetni i kulturni život hrvatskoga puka. Svaku knjigu i knjižicu koju su fratri u to doba pisali i tiskali širili su na tome golemom prostoru. U tako „pripremljenom terenu“ Kačićeva su djela ušla u narod na tim velikim prostoranstvima. To je „tehnički dio“ posala, tj. raspačavanje knjiga i dostupnost čitateljima. Drugi dio je obavio sam fra Andrija. On je pisao hrvatskim jezikom, koji nazivlje i slovinskim, ilirskim i bosanskim, a to je zapravo štokavska ikavica, kojom se je na tim prostorima uglavnom govorilo. Starac Milovan je pjevao pjesme u desetercu, koje se lako pamte. To su tri vrlo važna elementa: veliki prostor na kojem je živio hrvatski narod, jezik štokavska ikavica kojom je većina naroda govorila i općeprihvaćeni stih narodni deseterac. U ta tri „vanjska“ elementa fra Andrija je ugradio „nutarnji“, duhovni i idejni sadržaj: vjera u Svemogućega Boga, koji vodi svijet (Božja Providnost), velika zla na svijetu nikada ne mogu pobijediti, nego uvijek konačno mora slaviti pobjedu dobro. A dobar čovjek poštuje Boga, ljubi brata čovjeka i svoju domovinu, za koju je spreman i krv liti, kako govorahu naši stari: „Za krst časni i slobodu zlatnu!“ Prema tome naši ljudi, Hrvati i svi drugi kršćani, koji se bore za svoju domovinu, slobodu i pravdu, ne mogu izgubiti, nego s Božjom pomoću moraju pobijediti svakoga neprijatelja, zavojevača, razbojnika i okupatora. Te su ideje ne samo kršćanske nego i opće ljudske. A u onim teškim vremenima

baš je to trebalo našem čovjeku. U tome leži silan uspjeh Kačićeva djela i njegova utjecaja najprije na široke narodne mase (siromahe, težake i čobane, kako sam piše u predgovoru), a onda i na intelektualnu elitu. Stoga su svi rado prihvaćali njegov „Razgovor ugodni“ kao svoj priručnik, koji nazvaše „Pismarica“. Jednima je to bila početnica za učenje slova i čitanja, drugi su iz njega učili jezik i tako se je stvarao zajednički književni jezik na cijelome tom prostoru, a svi su prihvaćali osnovne poruke djela — bogoljublje i domoljublje s vjerom u pobjedu dobra nad zlom. Da spomenem samo neke koji priznaju da im je Kačić učitelj: Petar Preradović je od njega učio jezik, Ivan Mažuranić i fra Ivan Despot pjesmu, Ivan Meštrović slova kao i mnogi drugi.

Žz: Vi ste u Kačićevoj bibliografiji naveli i dokazali da su njegove pjesme prevedene na 13 europskih jezika. Kakav je onda njegov utjecaj na ondašnji (i današnji) kulturni i književni život?

FHGJ: Bugarski su redovnici prvi zapazili da Kačić piše o njihovoj povijesti. Stoga su odmah to preveli i on ih je potakao da se počnu baviti svojom prošlošću. Za to su mu zahvalni ne samo znanstvenici, nego i mnogi obični građani. Talijanski opat Alberto Fortis preveo je neke Kačićeve pjesme na talijanski. Taj je prijevod poslao J.G. Herderu koji ih je preveo na njemački i objavio. Slijedili su francuski, engleski i drugi prijevodi. Svi su bili oduševljeni tim „narodnim“ pjesmama, pa su tako Kačićeve pjesme, prve od hrvatskih pjesama, prevedene na strane jezike i na određen način utjecale na europski romantizam. Poseba je priča o češkim prijevodima. Václav Hanka objavio je svoje veliko otkriće: pronašao je vrlo stare narodne pjesme, objavio ih i upozorio Čehe da nijedan narod u Europi nema to što oni imaju. To je probudilo narodni ponos i tu je početak češkoga narodnog preporoda. Međutim, Akademija u Pragu objavila je 1968. god. knjigu i dokazala da je Hankino „otkriće“ falsifikat. Nisu to nikakve narodne pjesme. To je prijevod Kačićevih pjesama na češki jezik s primjesom starih arhajskih izraza. No, bez obzira na Hankin falsifikat, Kačić stoji na početku češkoga narodnog preporoda. Inače, Kačićeve su pjesme prevedene na: latinski (1764.), poljski, slovački, ruski, makedonski, albanski i mađarski. **Razgovarao: A. Polegubić**
(Nastavak u sljedećem broju)

ODRŽANE REGIONALNE SJEDNICE S DELEGATOM

Uključivanje svih u život Crkve

Tijekom sjednica, na kojima se okupilo više od 150 hrvatskih pastoralnih i socijalnih djelatnika iz cijele Njemačke, predavanje o temi „Pastoralno i socijalno djelovanje s osobama s posebnim potrebama i njihovim obiteljima”, održao je dipl. teolog Mijo Ikić, pastoralni referent u biskupiji Speyer.

Regionalne sjednice hrvatskih pastoralnih i socijalnih djelatnika iz Njemačke s delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipom Bebićem održane su od ponedjeljka 9. do srijede 18. veljače u Neussu za regiju Sjeverna Rajna i Vestfalija, u Hannoveru za Sjevernu regiju, u Nürnbergu za Bavorsku regiju i u Bruchsalu za Rajnsko-majnsku regiju te za regije Baden-Württemberg I. i Baden-Württemberg II. Na sjednicama se okupilo više od 150 sudionika. Sve su na početku pozdravili voditelji misija na čijem su se području održavale sjednice te predsjedatelji regija. Potom je delegat o. Bebić govorio o važnosti regionalnih sjednica te aktivnostima Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta. Posebno je podjestio na 20. Svjetski dan mladeži u Kölnu 2005., te na susrete hrvatske katoličke mladeži krajem travnja ove godine u Šibeniku i 1. svibnja u Offenbachu. Nazočni su se u molitvi sjetili nedavno preminuloga vlč. Dragana Čuturića, voditelja HKM Mosbach.

U svijetu osoba s posebnim potrebama do 10 posto

Sažeto i iscrpno predavanje pod nazivom „Pastoralno i socijalno djelovanje s osobama s posebnim potrebama i njihovim obiteljima” održao je dipl. teolog Mijo Ikić koji je kao pastoralni referent u Biskupiji Speyer zadužen za pastoral osoba s posebnim potrebama. Podsjetio je kako je osoba s posebnim potrebama danas u svijetu između 6,5 do 8,5 posto, a neki tvrde čak i 10 posto. Istaknuo je kako će se uspjeti uspješno pružiti dušobrižnička pomoć osobama s posebnim potrebama ponajbolje ako se u tim osobama neće gledati najprije deficit, pa tek onda osoba. „Danas, za razliku od ranije, i u Njemačkoj i u Hrvatskoj se osobama s posebnim potrebama prilazi s više respekta.

Predavač
dipl. teolog
Mijo Ikić

Djeca s poremećajima se ne skrivaju, nego im se već kod prve sumnje pruža potrebna pomoć. A za tu svrhu postoje razni stručni centari, vrtići, odgojni instituti, škole, specijalne radionice za zapošljavanje itd. Kako vidimo, već se u govornoj praksi ostvaruje standard kojim se pokazuje, kako se u prvom redu radi o osobama, pa tek onda izriče njihova različitost i posebnost.

Životne okolnosti u kojima žive osobe s posebnim potrebama jesu: kronične bolesti, starost, razna tjelesna oštećenja, trajna nezaposlenost, opće materijalno siromaštvo, neumjerene ovisnosti o strastima, socijalne stigme. Osobe koje moraju tako živjeti jesu: kronični bolesnici, stari i nemoćni, osobe sa raznim tjelesnim oštećenjima, nezaposleni, siromašni, alkoholičari, strastveni pušači, ovisnici o drogama, strastveni kockari, osobe stigmatizirane zbog boje kože, ili zbog vjerskog ili nacionalnog podrijetla. Jedan dio tih okolnosti nepromjenjiv je i pri nastajanju ne ovisi o ljudskoj volji, kao npr. kronične bolesti, razna tjelesna oštećenja, starost, socijalne stigme; dok je drugi dio promjenjivog karaktera uz ostalo uvjetovan je i ljudskom voljom, kao npr. nezaposlenost, siromaštvo ili razne strastvene ovisnosti. Postoje četiri glavne skupine tjelesnih poremećaja: mentalna retardacija, slabo-

vidnost ili sljepilo, naglušnost ili gluhoonijemost i tjelesna invalidiranost. One nastaju zbog genetskih poremećaja od rođenja ili se pojavljuju u kasnijoj starosnoj dobi.

Daljnji uzroci za nastajanje tih oštećenja su posljedice raznih bolesti, posljedice prometnih i drugih nesreća i ratne povrede. Ovim navedenim skupinama redovno se još pribraja i kronične i neizlječivo bolesne osobe, kao npr. psihički bolesnici i osobe oboljele od multiple skleroze. U novije vrijeme sve je opravdanije u tom kontekstu govoriti i o osobama oboljelim od diabetesa, od karcinoma, HIV-inficiranim i teškim srčanim bolesnicima”, istaknuo je predavač. U nastavku je podsjetio kako je danas u Hrvatskoj osoba s posebnim potrebama oko 400.000. „Možda bi za Hrvatsku te brojke mogle biti i veće, ako se uračunaju invalidi domovinskog rata. Prema njemačkim navodima najviše ima strastvene ovisnosti (24%), zatim slijede psihički bolesne osobe (22%), mentalno retardirane osobe (12%), osobe bolesne od epilepsije (7%), osobe sa cerebralnom paralizom (6%), spazmici (5%).”

Govoreći o pastoralno-socijalnom djelovanju u posebnim potrebama, kazao je kako bi bilo potrebno učiniti sve da osoba s posebnim potrebama nađe svoje mjesto u našoj vjerničkoj sredini i zajednici. „Potrebno je pred očima imati ne samo osobu kojoj je pomoć potrebna, već i osobu koja ima svoju individualnu vrijednost, osobu koja je u stanju ne samo primati nego i davati. Naša pomoć ne bi trebala u prvom redu biti pomoć u materijalnom obliku, iako je taj oblik pomoći u određenim uvjetima koristan, dobar i potreban. U pojedinim situacijama mnogo više znači naš osobni pristup, kad za nekoga nađemo vrijeme za razgovor i trudimo se upoznati i razumjeti aktualnu situaciju. Osoba koja pruža pomoć

ne ostvaruje u prvom redu svoje osobne ciljeve, nego zajedno traži odgovore i otvorena pitanja. Potrebno je uklanjati postojeće barijere, koje isključuju, kako bi osobe s posebnim potrebama mogle nesmetano, bez zapreka pristupiti našoj zajednici i osjećati se kao dobrodošli punopravni članovi. Zato treba učiniti sve, kako bi npr. i osobe u invalidskim kolicima imale nesmetan pristup u crkve i druge javne ustanove, i misliti na njih kod prostornog planiranja i renoviranja (u prvom redu mislim na dizala i WC za tjelesne invalide).

Jako je važno obratiti pozornost i na naš izgovor, koji mora biti razumljiv i jasan. A razglas u crkva mora biti dovoljno jak i jasan, kako bi i oni koji slabije čuju bez naprezanja mogli čuti ono što se govori. Potrebno je dalje služiti se tehničkim pomagalicama i obraćati pozornost na to, da tekst, slike i druge informacije budu dobro osvijetljene i prezentirane u dovoljnoj veličini, kako bi i oni koji slabije vide mogli sve vidjeti i čitati bez naprezanja.

Svaki susret od dragocjene važnosti

Ja se ne bih usudio sa ovog mjesta previše dijeliti savjete, jer i sam sam uvjeren, da nema konačnog odgovora, koji bi vrijedio za svako vrijeme i na svakom mjestu. Ali kao putokaz mogu nam poslužiti neka u praksi već isprobana iskustva. Raširimo ruke za otvorene susrete i pokazimo kako, kad pokazujemo interes za njegovu životnu situaciju, tad is-

kreno doživljavamo i vrednujemo svakog pojedinca. Osnivajmo i oživljavamo nove (male) skupine, kojima će se omogućiti susret i međusobno zbližavanje. Suradujmo s već postojećim strukturama i institucijama u našoj sredini. Tako mogu nastati novi okviri za razmjenu mišljenja i za traženje rješenja novonastalih problema. Obraćajmo se izravno osobama s posebnim potrebama i njihovim obiteljima i dajmo im do znanja, kako su oni rado viđeni u našem krugu i ohrabrujmo ih da se uključe u aktivni svakodnevni život zajednice. Iz osobnog iskustva znam, da ima i hrvatskih imena i prezimena koja sam susreo u vrtićima, internatima, školama i radionicama za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama. Poziv na sakramentalna slavlja prve pričesti ili potvrde ne bi tu smio izostati ni iz kojeg razloga. Danas je normalno, da i djeca i mladež s posebnim potrebama primaju sakramente pričesti i potvrde. Važno područje pastoralno-socijalnog djelovanja mo-

že biti i kroz komunikaciju i povezivanje domovinske i iseljene Hrvatske. Svaki susret na tom području od dragocjene je važnosti i svaka će pomoć, kako materijalna tako i idejno-duhovna obogatiti istovremeno obje strane. I na kraju ne smijemo zaboraviti da će članovi naših zajednica u ovim prostorima s vremenom postajati stariji, slabiji i nemoćniji i bit će sve više ovisni o raznim oblicima pomoći u posebnim potrebama. I u tom je pogledu potrebno uklanjati postojeće barijere i stvarati potrebne strukture kao i razmišljati o novim oblicima pastoralno-socijalnog djelovanja za njihovo bolje snalaženje i integraciju u vremenu i prostorima u kojima žive."

Nakon predavanja razvila se plodna diskusija tijekom koje su iznesena i osobna iskustva života i djelovanja s tim osobama. U jednom broju regija izabrani su i novi predsjedatelji, a u drugima će se to uskoro učiniti. Tako su iz Rajnsko-majnske regije za predsjedatelje izabrani voditelj HKM Frankfurt fra Petar Vučemilo i s. Magdalena Višić, pastoralna suradnica u HKM Kelkheim; iz Regije Gornja Rajna i Vestfalija voditelj HKM Düsseldorf fra Branko Brnas i pastoralni suradnik iz HKM Mülheim a.d. Ruhr Josip Vukadin; iz Sjeverne regije voditelj HKM Hameln vlč. Mile Miljko, a iz Bavorske regije voditelj HKM Nürnberg don Mihael Rodić i pastoralni suradnik iz HKM Rosenheim Mirko Kapetanović.

Tekst i snimke: A. P.

Na regionalnim se sjednicama okupilo više od 150 sudionika

Sudionici su sa zanimanjem pratili predavanje

HKM SINDELFINGEN

Misija živi kroz zdrave obitelji

|| Hrvatska katol. misija Sindelfingen broji oko 5.500 vjernika, a osnovana je 1970. ||

Hrvatska katolička misija Sindelfingen (Mahdentalstr. 44, 71065 Sindelfingen; telefon 07031 873133; fax: 8790 75) broji oko 5.500 Hrvata katolika, a osnovana je 1970. godine. Ranije je djelovala kao filijala HKM Stuttgart.

U misiji od početka djeluju franjevci Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja iz Splita. Dosad su je vodili: fra Kruno Vukušić, fra Rafo Begić, fra Milan Lapić, fra Josip Zrnčić, fra Tomislav Duka, fra Ante Bilić, fra Božo Ančić, a od prije četiri godine misiju vodi fra Marinko Vukman.

U misiji već 15 godina uspješno djeluju i sestre Klanjateljice Krvi Kristove. Dosad su djelovale: s. Ancila Vukoja, s. Bernardeta Tomić, s. Anđelka Šteko, s. Mara Matijević, s. Marija Pranjić i s. Marija Marković. Danas kao pastoralne suradnice djeluju s. Rozarija Čurić, s. Bogoljuba Jurić i s. Emanuela Škarica.

Mise se služe nedjeljom u crkvi Presvetoga Trojstva u Sindelfingenu u 12.30 sati, u Herennbergu u crkvi sv. Josipa u 10.00 sati te u crkvi sv. Ivana u Leonbergu u 15.45 sati. Također se misa svakoga dana slavi u misijskoj kapeli u 19.00 sati.

„Budućnost je na mladima“

„Sve što sam zatekao u misiji, nastojali smo zadržati i produbiti te uvesti još neke aktivnosti koje posebno dolaze do izražaja na našim brojnim slavljenjima i susretima. Mislim da je to važno jer se ljudi kroz takva slavlja drže zajedno, a to naše ljude u iseljeništvu posebno nosi. U to je uvijek utkana i duhovna, ali i ona društvena dimenzija. Ne zapostavljamo ni jednu ni drugu, jer smatramo kako je i jedno i drugo potrebno našem čovjeku u iseljeništvu. Jasno da nam je na prvom mjestu vjerničko, duhovno okupljanje, ali nastojimo u to uklopiti i druge sadržaje, i to zahvaljujući sestrama i velikom broju vjernika koji svesrdno daju svoj doprinos. Mislim da je još jedna dimenzija pritom jako važna, a to je ona humanitarna kako za pomoć domovini, tako i Sindelfingenu i drugdje. Tako želimo pokazati

Voditelj misije
fra Marinko
Vukman

kako hrvatski čovjek ima široko srce, a na taj način pokazuje i zahvalnost svima onima koji su nama pomagali kad nam je bilo najpotrebnije. Tu su i sredstva priopćavanja u kojima se uvijek obilno izvjesti o našim aktivnostima. U tom mozaiku svaki je kamenčić jako važan i čini na kraju jednu lijepu cjelinu“, kazao je fra Marinko, dodavši kako o samim vjernicima ovisi život zajednice. „Bez njih ne bismo mogli ništa učiniti. Voditelj misije i pastoralne suradnice mogu imati ponajbolje ideje, ali ako to ne prihvate vjernici, onda od toga nije moguće puno ostvariti. Bio bih sretan kad bi se u većem broju u organizaciju uključili mladi, jer ova starija generacija, koja je jako puno dala, i još uvijek jako puno daje, polako je na izmaku. Stoga je ponajviše naše pastoralno djelovanje u misiji usmjereno prema mladim obiteljima, mladima i djeci. Na njima ostaje budućnost. Zamjećujemo da nam se mladi pomalo udaljavaju od misije. To posebno dolazi do izražaja nakon potvrde. Svi problemi koji se javljaju u misiji, povezani su i sa stanjem u obiteljima. Posebno je važna ta spona obitelj – misija. Ako budemo imali zdrave hrvatske obitelji u svakom smislu, mislim da će naše zajednice živjeti.“

Sestre su u misiji aktivne u katehizaciji svih razreda kako u Sindelfingenu tako i u filijalama. Također su zastupljene i u svim drugim misijskim aktivnostima. S. Bogoljuba vodi molitvenu skupinu žena, a sastaju se svakoga utorka, s. Emanuela vodi ministrantsku skupinu, a sastaju se jednom mjesečno i povremeno po dogovoru te imaju i jedan zajednički vikend. S. Rozarija vodi zborove: misijski mješoviti i dječji zbor, a aktivna je i u tamburaškoj skupini. Sestre redovito sudjeluju i u pripremama misijskih proslava. Također nastoje posjećivati i obitelji, starije i bolesnike. U misiji se održavaju također i redoviti susreti mladih obitelji. Aktivan je i mali, srednji i veliki folklor koje vodi Ivica Šepović, pritom ulažući jako puno i energije i vremena. Odnedavno u misiji djeluje i zbor mladih kojega vodi Kristina Ljubičić i ritmička skupina koju uvježbava Jasmina Junković.

Otvorenost za druge i drugačije

Kao i brojne druge hrvatske katoličke misije u Njemačkoj, HKM Sindelfingen se suočava s problemom velike rasprostranjenosti misije, što se posebno odražava na problem okupljanja mladih u većem broju. U misiji se organiziraju prigodne duhovne obnove, a i predstavljanja knjiga, te se vodi računa o boljem upoznavanju hrvatske nacionalne, kulturne i jezične baštine. Misija održava redovite kontakte i s drugim našim misijama. Zajedno se organizira i rad s

U misiji uspješno djeluje mali, srednji i veliki folklor

mladima, molitvenim skupinama, ženama. Misija dobro surađuje i s mjesnom njemačkom Crkvom. Organiziraju se zajednička slavlja za Tijelovo i Veliki četvrtak. „Mi ne želimo biti izolirani, želimo se otvoriti našoj zajednici, ali i domaćoj njemačkoj Crkvi i svim ljudima koji žive i rade u ovom gradu. To je i zamjetno. Stoga, je uvijek na našim slavljinama predsjednik Vijeća stranaca grada Sindelfingena Ahmad Amini, a više se puta odazvao i sam gradonačelnik.

Pastoralne suradnice (slijeva nadesno) s. Bogoljuba Jurić, s. Rozarija Ćurić i s. Emanuela Škarica

U tom smislu valja također istaknuti i križni put Hrvata ulicama Sindelfingena u kojem sudjeluje veliki broj naših vjernika, kojima se pridruže i drugi vjernici iz ovoga grada. Mislim da je važno zadržati svoje posebnosti, ali se istovremeno otvarati i za druge i drugačije“, istaknuo je fra Marinko, koji je nedavno proslavio 50. rodendan, a uskoro će proslaviti i 25. obljetnicu svećeništva.

U misiji, uza sve nabrojene aktivnosti, djeluje i skupina čitača, a subotom se organizira i škola glasovira i gitare. Tu je i skupina mladih majki (Krabbelgruppe), koje se sastaju četvrtkom. Misija redovito organizira i hodočašća u Fatimu, Lisabon, Lurd i Rim, a s mladima se redovito ide i u posjet domovini, a i iz domovine se redovito dolazi u misiju, tako se, prema fra Marinkovim riječima, stvara most između domovine i iseljene Hrvatske. „Posebno smo se povezali s mladima iz Splita. To su svakako susreti koji se pamte i mlade nose.“

Misija gaji izvrsnu suradnju s Hrvatskom dopunskom školom s kojom često i zajedno organizira različite sadržaje. Na području misije djeluje folklorno društvo „Zvonimir“, i Tamburaško društvo „Matija Gubec“ s kojima misija također ima izvrsnu suradnju. Tu su i dva hrvatska nogometna kluba „Croatia“, iz Sindelfingena i „Zagreb“ iz Böblingena, te ku-

Za raznih misijskih proslava neizostavan je župni mješoviti zbor

glaši „Imotska krajina“, s kojima također dobro surađuje.

Misije održavaju život u inozemstvu

O svojoj misiji nekoliko riječi kazali su i sami vjernici. Marijana Planić rođena je 1982. u Širokom Brijegu. U Njemačkoj je od svoga šestog mjeseca života. Aktivna je u misijskoj skupini mladih, u Savezu njemačke katoličke mladeži (BDKJ) u biskupiji Rottenburg-Stuttgart te u KIDAP-u u sklopu kojega se okupljaju mladi iz hrvatskih, talijanskih, njemačkih i portugalskih zajednica. „Nastojimo uspostaviti vezu s mladima iz naše misije te mladima iz drugih hrvatskih misija. Već godinama organiziramo putovanja mladih u domovinu, a prošle godine nam se pridružio i jedan broj Nijemaca, što je također jako važno.“ Ivanka Raić rođena je u Subotici. Od 1969. je živjela u Njemačkoj. O početka je djelovala u misiji. Poučavala je glasovir, a vodila je i dječji zbor. „Misija mi je značila sve. Okupljali smo se i bilo nam je lijepo.“ Ivanka od prošle godine živi u Zagrebu. „Drago mi je da se naši ljudi i dalje okupljaju u misiji, ali bi bilo lijepo da se vraćaju u domovinu.“ Kristina Kordušić rođena je u Sindelfingenu, gdje živi s roditeljima, ko-

ji potječu sa Širokog Brijega. „Mi se mladi rado okupljamo u misiji. Tu se ugodno osjećamo. Od ponuđenih raznih sadržaja svatko može pronaći nešto za sebe.“ Maja Marušić je porijeklom iz Splita. U Njemačkoj je već 20 godina. „Misija nam je veza s domovinom. U razne se aktivnosti uključimo koliko možemo i pomažemo na razne načine. Bilo bi lijepo da se i naši mladi okupljaju u većem broju. Fra Marinko ne bi mogao puno učiniti bez nas, ali da on nije tako poduzetan ne bi se ni mi uspjeli odazvati u tolikom broju.“ Julija Perišić je porijeklom iz Donjeg Vidovca u Međimurju. Majka je troje djece. Dva deset godina živi u Njemačkoj. Od početka je u misiji. „Za naše ljude je važna misa na hrvatskom jeziku, ali važno je i okupljanje i druženje. Roditelji trebaju više pokazivati primjerom, pa će se i djeca odazivati u većem broju.“ Željko Perić je porijeklom iz Livna, odakle su njegovi odselili u Đakovo. U Njemačkoj je 13 godina. „Redovito se okupljamo u misiji. Hrvatske katoličke misije održavaju život nas Hrvata u inozemstvu. I sam pokušavam dati svoj doprinos. Član sam misijskog vijeća. Misija nudi puno toga korisnoga, od vjere, pa do očuvanja jezika te hrvatske kulturne baštine.“ **Tekst i snimke: A. Polegubić**

Vjernici u crkvi Presvetoga Trojstva

Piše:
Ante
Vučković

Ispunjen život

Isus je živio iz odnosa s Ocem. Živio je od povjerenja. I tako nam otvorio prostor za drukčiji život. Za život odnosâ. S Ocem, s drugima, sa sobom.

Čovjek po svojoj naravi teži za sretnim i ispunjenim životom. No, malo je sretnih ljudi. Daleko je više nesretnih, razočaranih, izmučenih i opterećenih. Malo je onih koji traže kako imati ispunjen život. Mnogo je više onih koji trče za sretnim životom, a da se nikada ne upitaju je li to što traže dohvatljivo i traže li ispunjen život na pravome mjestu. Trče za srećom, a ne znaju što je. Tek naslućuju. No, i slutnju sretnog života naziru u onom što im se nameće. Što je ispunjen život i kako do sreće, nameće nam svijet svojim pravilima i na svoj način. Svijet nam uvijek nameće ono što sami ne otkažemo ili ne izaberemo. Mnijenjem, reklamom, medijima, uzorima, idolima...

Posjed jamči da se neće pojaviti potreba kojoj nećemo moći odgovoriti. Kad imam, potrebe se mogu javljati. Njihovo je pojavljivanje možda bolno, ali sigurnost posjeda jamči da bol neispunjenih potreba neće prevladati. Naprotiv. Pojavljivanje potreba daje prigodu užitku ispunjenja. No, posjed, kada su zadovoljene sve potrebe, postaje teretom. Rađa dosadu i zahtijeva brigu. Da se to ne bi dogodilo, tjera me da probudim nove potrebe. Tako potrebe moraju rasti i množiti se. I tako s rastom onog što imam sve više raste žudnja za još većim posjedom. Jedna potreba rađa sedam drugih. S množenjem potreba moram imati sve više kako bih ih mogao zadovoljiti. Između rasta potreba i mogućnosti njihova zadovoljenja čovjek je stjeran u jednu jedinu mogućnost. U brigu. U neprestanu skrb oko onog što ima i onog što misli da mu treba. Nagnan je u trku bez predaha i zabrinutost bez sna. Potreba, posjed, posjed, potreba. Zahtjev, odgovor. Zahtjevi sve veći, odgovori sve kratkotrajni. Tako nas svijet tjera u nezaustavljivi kotač postojanja između trajne žeđi koja samo raste i trenutnog utaženja koje traje sve kraće.

Iznimka je škrtac. Iznimka, a ne rješenje. Žudi za što većim posjedom, ali se prema užicima ponaša asketski. Ubija žudnje i sabire blago.

Bol i sreća

Antička životna mudrost je davno uočila iluziju života kojega bi mogla ispuniti trka za užitkom. Tko pristane na to da je život briga oko užitka taj je već samog sebe osudio na razočarenje i bol, jer užitak je kratkotrajan.

U Isusovoj blizini postaje jasno koliko je sljepila u životu stjeranom u trku za užicima i koliko je straha u životu koji se trudi samo oko izbjegavanja boli. U Njemu se otvaraju oči za odnose, za život koji je važniji od jela, za ljubav koja je jača od smrti i boli.

Ne postoji sam u sebi. Užitak je zadovoljenje potrebe ili uklanjanje boli. Potreba prethodi užitku i ona je bolna. Bol je zbiljska, užitak iluzoran. Postoji veliko suglasje od antičkih škola životne mudrosti preko Schopenhauera do naših dana oko toga kako bol svjedoči sama o sebi, kako je uvijek prisutna u prvom licu, dok je užitak uvijek u najavi, u obećanju, kao fata morgana, prisutan samo kao obećanje koje se nazire na obzoru, ali uvijek u uzroku dočim mu se približimo. Kao duga ispod koje nikako ne uspijevamo proći.

Stoga se mudrost življenja okreće boli i najvažniji zadatak vidi u njezinu izbjegavanju. Užitak odlazi u drugi plan. Dobro je došao kada se dogodi, ali mudrost nije u traženju užitaka. Sretan nije onaj tko zbraja užitke, nego onaj tko je izbjegao mnoge boli.

Okretanje boli i trud oko njezina izbjegavanja ili, kada je to nemoguće, oko njezina ublažavanja krije u sebi pesimističan životni stav. Postojanje je odasvud ugroženo mogućom boli i patnjom. Tko se okrene trci za užitkom neće izbjeći patnju. Dočekat će ga tamo gdje se najmanje nada. Najčešće u srcu užitka. Tako će mu iznutra razoriti sve za čim

je trčao. Tko traženje sretnog života usmjeri izbjegavanju boli, otvoreniji je užitku kada se dogodi. Prihvatit će ga, ali ga on neće zavesti svojom iluzornošću. Dobro je došao, ali mudar čovjek ne trči za njim.

Kršćanstvo i ispunjen život

Negdje u središtu Ivanova evanđelja (Iv 10,10) Isus govori kako je došao da imamo život u izobilju. Nije, međutim, zagovarao trku za užitkom. Podjednako, nije izbjegavao život niti je zagovarao odricanje od životne radosti. Znao je što je žeđ i znao se radovati okusu vina. Znao je što je glad i lomio je kruh svojim rukama. Čak ga je i množio kad ga je obuzela žalost zbog gladi i umora mnoštva koje je išlo za njim i slušalo ga zaneseno do zaborava gladi. Volio je kada je kuća bila ispunjena mirisom i imao je otvorene oči za sunce i djecu, za liličane u polju i rast žita.

Nije mislio niti da je život ispunjen ukoliko uspijemo izbjeći boli. Naprotiv. Učio je svoje da je život ispunjen tek kada na sebe uzmu svoj križ i idu za njim. Sam je tako činio. U njegovoj blizini slutimo kako se ispunjen život događao negdje drugdje. Ne u trci za užicima niti u bijegu od boli. Imao je život ispunjen i užitkom i boli, ali nije živio za užitke i nije očajavao zbog boli. Živio je iz odnosa s Ocem. Živio je od povjerenja. I tako nam otvorio prostor za drukčiji život. Za život odnosâ. S Ocem, s drugima, sa sobom. U njegovoj blizini postaje jasno koliko je sljepila u životu stjeranom u trku za užicima i koliko je straha u životu koji se trudi samo oko izbjegavanja boli. U Njemu se otvaraju oči za odnose, za život koji je važniji od jela, za ljubav koja je jača od smrti i boli.

Tek s Njim postaje jasno kako je život daleko dublji od površnosti užitka, daleko trajniji od njegove trenutačnosti i daleko širi od suđenosti boli. Ispunjen se život ne svodi ni na izbjegavanje boli ni na skrb oko užitka. Ispunjen se život događa s Njim, po Njemu i u Njemu — životu, bez početka i bez konca.

Wenn der Himmel dunkel wird!

Sehr geehrte Schwestern und Brüder in Christus!

Während noch in der Fastenzeit, die voller Trübel und Heiterkeit ist, die Realität für Momente ausgeblendet wird, kommt nach Aschermittwoch die Zeit der Besinnung, Buße und des Verzichts. Die Fastenzeit gibt uns die Möglichkeit über tiefere und ernsthaftere Themen intensiver nachzudenken. Bei näherem Hinsehen müssen wir allerdings erkennen, dass unsere Welt vielerorts zu zerbrechen droht. Es hat sich vieles geändert. Wir leben in einer pluralistischen Gesellschaft, in der die verschiedenen Kulturen und Religionen keineswegs friedlich nebeneinander existieren. Diese Prozesse sind auch für die Kroaten nicht ohne Folgen geblieben. Die Unterdrückung in ihrem Heimatland im 20. Jahrhundert in politischer, wirtschaftlicher und religiöser Hinsicht gab den Anstoß, dass nach dem 2. Weltkrieg Tausende von Kroaten nach Deutschland auswanderten. Sie mussten auf Heimat, Familie und gewohntes Leben verzichten. Deutschland war in den 60-er und 70-er Jahren für sie ein verheißenes Land mit großer Zukunftserwartung. Hier erhielten sie zum ersten Mal die Möglichkeit und Freiheit ihr Leben ohne Zwang zu gestalten.

Ein besonderer Verdienst der Kroaten ist es, dass sie in den 60-er Jahren mit ihrer Präsenz bei der Praktizierung ihres Glaubenslebens ein positives Zeichen gesetzt haben. Aus der Notwendigkeit des Zusammenhaltens in der Fremde wurden die kroatischen katholischen Missionen gegründet. Diese Missionen wurden im Laufe der Jahrzehnte zu bleibenden Institutionen mit denen sich auch die Ortskirchen arrangierten. Diese kroatischen Zentren wurden innerhalb dieser deutschen Ortskirchen errichtet. Die deutsche Kirche ist in Bezug auf die Zuwanderer und Gastarbeiter mit dem größten Engagement zu Hilfe geeilt, um den gläubigen Katholiken das Feiern der Liturgie in ihren Kirchen zu ermöglichen. Die Verantwortlichen der Kirche in Kroatien und Bosnien und Herzegowina haben die Zeichen der Zeit erkannt, das heißt haben schon von Anfang an die Bedürfnisse und Nöte bzw. die Ausnahmesituation der kroatischen Menschen im fremden Land gesehen. Im Laufe der vergange-

nen Jahrzehnte konnten durch mutiges und vorurteilsloses Aufeinanderzugehen der Verantwortlichen, sowohl von deutscher wie von der kroatischen Seite, gute Beziehungen aufgebaut werden, die als gegenseitige Bereicherung empfunden werden. Nun aber hat sich der Himmel in Deutschland verdunkelt! Im Hinblick auf die dramatischen finanziellen Entwicklungen in den Haushalten der Diözesen (nicht nur bei diesen!) wird von allen ein rigoroser Sparzwang gefordert. Wie wird es weitergehen, ist die bange Frage! Ein Problem ist vorrangig der Mangel an Priestern, so dass Gemein-

Man muss neue Wege suchen. Auch wenn es schmerzhaft ist, muss man sich manchmal von altgewohnten Wegen trennen. Hier liegt auch die Chance für einen Neubeginn.

den aufgelöst werden müssen. Vor allem die Kirche in Portugal, Spanien und Italien schickt keine Priester mehr. Gemeinden, die in Jahrzehnten aufgebaut wurden, sind verwaist, müssen von den Gastarbeitern verlassen werden; ähnliche Probleme haben die Kroaten ganz aktuell in Berlin. Um die Problematik in dieser Situation in den Griff zu bekommen, wurde das Beratungsunternehmen McKinsey bereits vor einigen Jahren von beiden Konfessionen eingesetzt, um festzustellen, worin die Notwendigkeiten in den Bistümern liegen. Durch diese radikale Vorgehensweise wurden bereits Pfarrzentren und Pfarrkirchen verkauft, Kindergärten und sogar Schulen geschlossen. Rigorose Entlassungen der Mitarbeiter sind die zwangsläufige Folge und ebenso schmerzhaft. Es ergab sich auch die Notwendigkeit Gemeinden zusammenzuschließen. In einigen Bistümern wird über eine Umstrukturierung und Neuorientierung nachgedacht und in manchen wurden bereits welche vollendet, wie im Bistum Rottenburg-Stuttgart.

Was soll man in dieser schwierigen Situation tun? Wie bei den Deutschen so herrscht auch bei den Kroaten verständlicherweise eine große Enttäuschung und Empörung. In Berlin und Hameln müssen die Kroaten in diesem Jahr die Pfarrzentren verlassen.

In Wetzlar wird die Kroatische kath. Gemeinde aufgelöst. Dies ist umso tragischer, weil durch die finanzielle Entwicklung im Bistumshaushalt *keine* Möglichkeit mehr besteht, ein anderes Projekt aufzubauen. Das alles beunruhigt uns alle. Es existiert auch die Angst, dass wir kaum Priester und pastorale Mitarbeiter/innen aus der Heimat bekommen. Die kroatische Gemeinde in Berlin zählt über 10 000 Mitglieder. Tausende Kinder und Jugendliche wurden in fast vier Jahrzehnten zu den Sakramenten vorbereitet. Jede Woche kommen in die Missionsräume Hunderte von Menschen.

Wie soll das Gemeindeleben weiter gehen? Für die Kroaten in dieser Mission ist es nicht leicht zu verstehen bzw. zu erleben, dass sie „ihre Kirche“ und ihr Missionszentrum verlassen müssen, in denen sie während ihres langen Lebens außerhalb der Heimat ihre „neue Heimat“ gefunden haben. Verzweifeln dürfen wir nicht! Denn der Trost liegt in den Worten Jesu: „Fürchtet euch nicht!“ Wir hegen die Hoffnung und haben das Vertrauen in die Verantwortlichen, dass sie eine gute Lösung auch für die Kroaten finden werden. Deutschland ist nun gefordert, das Land und seine Bewohner aus der Krise herauszuführen. Das betrifft auch die Kirche. Können wir uns vorstellen, wie das Leben in Deutschland sich entwickeln wird, ohne Kirchensteuer? Das Leben der Kirche aber muss weiter gehen! Man muss *neue* Wege suchen. Auch wenn es schmerzhaft ist, muss man sich manchmal von altgewohnten Wegen trennen. Hier liegt auch die Chance für einen Neubeginn. Sicher ist, dass wir nur in großer Solidarität zwischen den deutschen und fremdsprachigen Gemeinden die Herausforderungen der Zukunft meistern können.

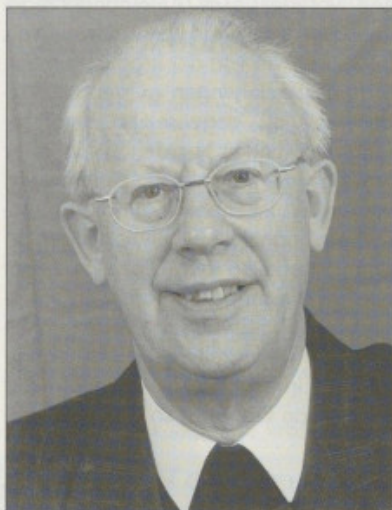
Trotz schwerer Lage ist unser Glaube gefordert, sich zu bewähren. Im Gebet wollen wir all' unsere Anliegen dem Herrn anvertrauen: „Ich suchte den Herrn, und er hat mich erhört, er hat mich all meinen Ängsten entrissen... Da ist ein Armer; er rief, und der Herr erhörte ihn. Er half ihm aus all seinen Nöten“ (Ps 34 5 und 7). Ich wünsche Ihnen allen Friede und Heil.

Ihr P. Josip Bebić, Delegat

GESPRÄCH MIT PRÄLAT JOSEF LUHMANN, LEITER DES REFERATES AUSLÄNDERSEELSORGE IM ERZBISTUM PADERBORN

Pastoralverbünde – eine neue Chance

Prälat Luhmann ist seit vielen Jahren Leiter des Referates Ausländerseelsorge und ist vertraut mit der Entwicklung der Ausländerseelsorge im Erzbistum Paderborn. Im Interview mit uns sprach Prälat Luhmann über die Anzahl der Gläubigen anderer Muttersprachen sowie über die Zusammenarbeit der Gemeinden anderer Muttersprachen mit deutschen Gemeinden in der Erzdiözese Paderborn.

Gruppen, deren zuständige Seelsorger in der Regel nicht in unserer Diözese wohnhaft sind: Aramäer, Inder, Rumänen, Russen, Slowaken, Slowenen, Tamilen, Ukrainer, Ungarn und Vietnamesen, Koreaner. Daneben gibt es viele ausländische Studenten, die an den Universitäten im Bereich der Erzdiözese Paderborn studieren und die durch die Studentenseelsorge betreut werden. Ferner Mitbürger, die aus vielerlei Gründen sich in der Erzdiözese Paderborn aufhalten, die

mehr aktiv mit Ideen und Vorschlägen einbringen. Es gibt ihnen ebenso die Möglichkeit, in deutschen Gemeinden seelsorglich mitzuwirken und das tun sie auch. Selbstverständlich übernehmen sie Vertretungen in deutschen Gemeinden. Sie übernehmen zum Teil Aufgaben in den Dekanaten. Alle sind bemüht, die Integration der kroatischen Katholiken in die jeweiligen deutschen Pfarreien zu fördern. Hervorzuheben ist auch die gute persönliche Verbindung, die ich als Ausländerreferent gerade auch mit den kroatischen Priestern habe.

Žz: Wie war die bisherige Zusammenarbeit mit allen Gemeinden anderer Muttersprachen?

Prälat Luhmann: Die Zusammenarbeit mit allen ausländischen Priestern kann ich insgesamt positiv bewerten. Erschwert wird sie vor allem dann, wenn ausreichende Kenntnis in der deutschen Sprache fehlt. Selbst mit Priestern, die ihren Dienstsitz nicht der Erzdiözese Paderborn haben, ist die Zusammenarbeit zufriedenstellend. Probleme gibt es mit ausländischen Gemeinden vor allem dann, wenn das Heimatland keine Priester für eine Gemeinde mehr zur Verfügung

stellen kann und Übergänge geschaffen werden müssen, damit die ausländischen Katholiken sich nicht allein gelassen fühlen. Aber auch diese Probleme haben wir bisher in gutem Einvernehmen lösen können.

Die Einrichtung von Pastoralverbünden sehen wir als Chance, die Integration in die örtliche Seelsorge zu fördern und eine Kommunikation zwischen ausländischen und deutschen Katholiken zu verbessern.

Prälat Luhmann: Wenn Sie nach Gemeinden fragen, sind ja wohl zunächst *missiones cum cura animarum* gemeint. Wir haben in unserer Diözese folgende Gemeinden: 5 Missionen für Italiener; 4 Missionen für Kroaten; 3 Portugiesische Missionen und 1 Spanische Mission. Wir haben in den letzten Jahren etliche Missionen *cum cura animarum* auflösen müssen, da aus den Heimatländern keine Priester mehr zur Verfügung gestellt werden. Für den Bereich der aufgelösten Missionen haben wir Kontaktpriester benannt, die die entsprechende Landessprache beherrschen. Diese haben die Aufgabe für seelsorgliche Gespräche zur Verfügung zu stehen, vor allem für diejenigen, die die deutsche Sprache nicht oder nur spärlich beherrschen. Ferner sollen sie bei besonderen Anlässen eine Eucharistiefeier in der Muttersprache anbieten, z.B. zur Ausländerwoche, an Hochfesten etc. Sie sollen behilflich sein bei der Erstellung von Unterlagen für Trauungen; Beschaffung von Taufscheinen etc. Außer den Missionen *cum cura animarum* haben wir in unserer Diözese folgende ausländische

von den Kirchengemeinden erfasst werden oder auch kirchlich gar nicht in den Blick kommen.

Žz: Auf welche vielfältige Weise realisiert sich die Zusammenarbeit mit den kroatischen Gemeinden?

Prälat Luhmann: Aus meiner Sicht ist die Zusammenarbeit mit den kroatischen Gemeinden besonders positiv. Das hat zunächst seinen Grund darin, dass die Leiter der kroatischen Gemeinden die deutsche Sprache gut beherrschen. Das setzt sie in die Lage, nicht nur an Konferenzen etc. teilzunehmen, sie können sich viel-

Žz: Wie sieht für Sie die Perspektive aus (was sollte noch verbessert werden, damit es zu einer beidseitigen, kooperativen Zusammenarbeit kommt)?

Prälat Luhmann: Zur Zeit wird in unserer Diözese eine neue Kooperationsform für die Zusammenarbeit von Gemeinden eingeführt. Gesellschaftliche Wandlungen und Umbrüche, vor allem aber deutliche demographische Veränderungen machen eine Reform der Arbeit in Pfarreien erforderlich. Eine stärkere Berücksichtigung der sich wandelnden Lebensverhältnisse der Men- ▶

Beten mit den Füßen – Eine Pilgerfahrt nach Santiago de Compostela

Wer ankommen will, muß zunächst aufbrechen. Wer das nicht tut, kann die Erfahrung der Ankunft nicht machen. Wer aufbricht, verläßt das Gewohnte und Bequeme, die eigene Umgebung, um sich in die Fremde zu begeben. Wer als christlicher Pilger aufbricht, weiß sich vor allen Dingen von dem getragen, zu dem er immer unterwegs ist, in den Tagen der Wallfahrt und in seinem ganzen Leben. Psalm 121, ein altes Wallfahrtslied, bringt das zum Ausdruck: „... Der Herr behüte dich vor allem Bösen, er behüte dein Leben. Der Herr behüte dich, wenn du fortgehst und wiederkommst, von nun an bis in die Ewigkeit.“

Seit über tausend Jahren begeben sich Menschen aus aller Herren Länder nach Santiago de Compostela im spanischen Galicien – neben Rom und Jerusalem das wichtigste Pilgerziel im Mittelalter – um das Grab des ersten apostolischen Blutzuges, des heiligen Jakobus, zu besuchen, das sich nach Überlieferung dort befindet. Laut der Apostelgeschichte (Apg 12/1-2) wurde Jakobus im Jahre 42 in Jerusalem enthauptet. Die Legende der Auffindung seines Grabes in Nordwestspanien im 9. Jahrhundert beruhte auf Berichten, dass er dort missioniert und gelebt habe. Es ist jedoch nicht so sehr der Ort mit dem Grab des Heiligen, der im Mittelpunkt der Wallfahrt steht, vielmehr geben die Jakobuswege, die von ganz Europa dorthin führen, der Wallfahrt ihr besonderes Gepräge.

Auch ich habe nach der Pensionierung diesen Aufbruch gewagt und mich auf diesen Weg begeben, von dem ich viel gelesen habe und dadurch wußte, dass er mit Gefährungen, Schwierigkeiten und mit hohen Anforderungen verbunden ist. Es war vor allem die Ungewißheit, ob ich es wirklich schaffe und ob ich mich nicht überfordere.

Denn der Weg war immer und ist immer noch eine körperliche Strapaze. Er ist nicht nur durch das vorangegangene körperliche Training zu bewältigen, sondern in der festen Überzeugung, dass ich mich dabei Gott ausliefern, mich ganz in seine Hand begeben und mich seiner Führung anvertrauen. Ein großes Problem war für mich das Gewicht des Rucksacks. Auch hier hat mir die Hoffnung geholfen, das mich Gott nicht allein lassen würde. Der Weg verstärkt nicht nur die Dinge und Emotionen, die in uns sind, er verstärkt auch die Energie. Diese Erfahrung machen sehr viele Pilger. Ich habe den Weg am Ibanetapass in den Pyrenäen angefangen, das ist der Navarische Weg, der in

Puente la Reina auf den Aragonischen Weg stößt und mit ihm zusammen den Camino Francés bildet. In vier Wochen (Anfang Oktober bis Anfang November) habe ich eine Strecke von über 700 Km bewältigt. Die durchschnittliche Tagesstrecke liegt bei 25-30 Km. Das Wetter ist auf dem Camino selten ideal, jahreszeitlich bedingt ist es entweder extrem kalt, im Frühjahr und im Sommer gibt es Mücken- und Insektenplagen, im Herbst habe ich einen richtigen Wintereinbruch erlebt, im grünen Galicien regnet es zu allen Jahreszeiten. Die Herbergen, hier heißen sie Refugien, sind in puncto Komfort für den Menschen des 21. Jahrhunderts sehr häufig eine Zumutung. Die Zeiten, in denen ich mit dem Rucksack reiste und in Massenunterkünften übernachtete, liegen bei mir sehr weit zurück. Auch sind zum Teil viele Wegstrecken neuangelegt und verlaufen kilometerlang parallel zu stark befahrenen Nationalstraßen. Das alles sind keine gravierenden Schwierigkeiten, wenn sie sich aber summieren, führt das in manchen Situationen zu Zweifeln und Frustrationen, die manche zur Aufgabe zwingen. Dann höre ich aber „Buen Camino“, der Gruß kommt vom Herzen, ein älterer Mann reicht mir im Vorbeigehen einen Apfel, ich unterhalte mich immer wieder mit einem jungen Japaner, einem netten Kanadier, einer jungen Schauspielerin aus New York. Ein Priester spricht mich in einer Bar (Café in Spanien) an und erteilt mir den Segen – das habe ich vorher nie erlebt!

Und wie ein Wunder hört der Dauerregen in Santiago plötzlich auf, vor mir steht die prächtige Jakobskathedrale: ein wunderschöner, vor allem harmonischer romanischer Bau mit der prachtvollen barocken Westfassade, die die schönste romanische Fassade – den Portico de la Gloria – umhüllt. Pilger stehen Schlange für das rituelle Umarmen der Statue des Apostels am Hauptaltar, den sogenannten „Abrazo“. In das Hochgefühl mischt sich aber leicht die Trauer darüber, dass dieses Erlebnis schon zu Ende ist.

Aber ich weiß, dass es seit über tausend Jahren allen Pilgern so geht und die Reise liegt bereits einen Monat zurück. Ich erinnere mich jetzt an einen Satz Shirley Mac Laines, die als bekannte Esoterikerin auch den Weg gemacht hat: Die Reise beginnt erst nach der Reise. Und ich bin gespannt, wie es weitergeht.“

Marija Stojadinovic

►schen erfordert die bislang bewährte Seelsorge in der territorialen Pfarrei durch neue Strukturen zu ergänzen. In unserer Diözese werden „Pastoralverbünde“ geschaffen. Der Pastoralverbund soll ein Seelsorgeraum der Zusammenarbeit und des gemeinsamen Handelns rechtlich selbständig bleiben der benachbarter Gemeinden sein. Er soll das krichliche Leben in den Gemeinden fördern und Formen einer fruchtbaren Zusammenarbeit der Gemeinden für eine missionarische Tätigkeit in der Welt von heute und morgen

suchen und verwirklichen. Ziel ist die Bündelung und Stärkung der pastoralen Dienste. In diesem Zusammenhang sind wir zur Zeit dabei, die Ausländerseelsorge in dieses neue System einzu beziehen. Der Pastoralverbund soll vor allem da, wo größere Gruppen von Ausländern in einem Pastoralverbund leben, die Seelsorge an dieser Gruppe als seine Aufgabe mit in den Blick nehmen. Der Mangel an Integration ausländischer Katholiken in die örtliche Gemeindegeseelsorge war ja nicht nur bei den Ausländern zu suchen, son-

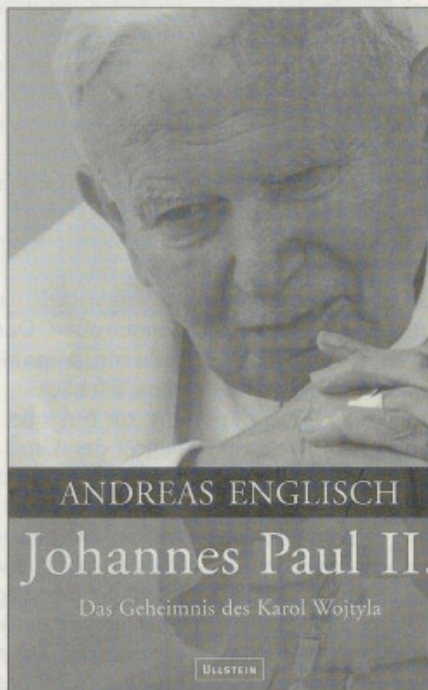
dern auch bei den deutschen Gemeinden. Die Einrichtung von Pastoralverbünden sehen wir als Chance, die Integration in die örtliche Seelsorge zu fördern und eine Kommunikation zwischen ausländischen und deutschen Katholiken zu verbessern. So glauben wir, auch in Zukunft der Ausländerseelsorge auch bei abnehmender Zahl von Priestern aus den Heimatländern, gerecht werden zu können. Unser Anliegen wird es sein, den ausländischen Katholiken in unserer Diözese weiterhin ein Stück Heimat zu bieten. Interview: A. P.

Der Jahrhundert-Papst oder „Marathonmann Gottes“

Völlig abseits vom Medienrummel und ohne viel Aufsehen ist an der Frankfurter Buchmesse das neu erschienene Buch „Johannes Paul II. — Das Geheimnis des Karol Wojtyła“ vorgestellt worden. Der römische Korrespondent des Axel Springer Verlages, Andreas Englisch, der lange auf der Warteliste derjenigen Journalisten stand, die den Papst auf seinen Reisen begleiten dürfen, hat nun nach über 100 Auslandsreisen dieses Werk geschrieben. Er beschreibt hier seine Eindrücke und Erlebnisse auf all' den Reisen des Papstes und schildert quasi aus nächster Nähe sehr eindrucksvoll die politischen Hintergründe und Zusammenhänge. A. Englisch blickt hinter die Kulissen und lässt am (offiziellen) Leben des Heiligen Vaters teilhaben. Es sind tiefergehende Einblicke, die auch den Papst als Menschen einfangen. Er selbst als Reporter hat auch eine Wandlung erfahren, von einem Papstkritiker, der Johannes Paul II. „nur“ als seinen Job betrachtete, ist er zu einem Papstverehrer geworden. Der Papst hat ihn, wie viele andere Menschen auf der Welt auch, in seinen Bann gezogen. Das Interessante an diesem Buch sind die lebensnahen Szenen, die den Blick weiter eröffnen und auf größere Zusammenhänge hinweisen. Dabei kommt das Anliegen des Papstes, Frieden zu schaffen und zu vermitteln unmissverständlich herüber. Die wichtigsten Stationen und Schritte des Heiligen Vaters sind geprägt von dem Bestreben Annäherung an andere Religionen zu schaffen. Kein Papst hat bisher eine gemeinsame Erklärung abgegeben, sowohl mit den protestantischen als auch mit den orthodoxen Christen. Kein Papst war vorher betend an der Klagemauer in Israel oder in einer Moschee gewesen. Das sind bemerkenswerte Entwicklungen, die auch nicht ohne Wirkung auf die politischen Verhältnisse geblieben sind. Dieser Papst hat dem kommunistischen Regime getrotzt und gewonnen. Er hat nicht nur die katholische Kirche revolutioniert, sondern auch die Welt und ihre Ansichten auf den Kopf gestellt.

A. Englisch schreibt im Epilog: „Er hat nichts. Er hat nur seine leeren Hände. Ich habe geglaubt, dass er eine Majestät ist, die die undurch-

sichtige Machtmaschine des Vatikans regiert, aber ich habe mich geirrt. Er ist nur ein hilfloser Mann, der sich selbst für völlig unbedeutend hält und die Welt steht staunend vor ihm, weil er die Courage hat zu sagen: Ich komme im Namen des Herrn. ... Aber ich habe erlebt, ich habe mit eigenen Augen gesehen, dass ein

Mann um die Welt gezogen ist, der nichts hatte außer seiner immer schwächer werdenden Stimme, und weder die Kanonen Moskaus noch die Kampagnen gegen ihn haben etwas vermocht. Der Mann aus Nazareth hatte auch nichts, aber er hat die Welt verändert.“

So schildert Englisch beispielsweise was für ihn in Zusammenhang mit dem Geheimnis von Fatima mit der Zeit erst zur Klarheit wurde, dass Johannes Paul II mit Sicherheit wusste, dass ihm die Madonna von Fatima das Leben gerettet hat. Er schreibt: „Am 13. Mai 1981 ereignete sich der Anschlag auf ihn. Am 13. Mai 1917 war die Madonna von Fatima zum ersten Mal den Kindern in dem portugiesischen Dorf erschienen und hatte ihnen Geheimnisse verkündet, die sie dem Papst in Rom überbringen sollten. Papst Paul VI. ließ die ersten zwei Geheimnisse veröffentlichen; sie sagten den Ausbruch des Zweiten Weltkrieges und den Zu-

sammenbruch der Sowjet-Imperiums voraus. Das dritte Geheimnis hielt der Vatikan aber geheim — bis zum 13. Mai 2000: (...) das dritte Geheimnis betraf einen „Bischof, der weiße Kleider trägt, und von einem Mörder getroffen, zusammenbricht und fällt.“ Karol Wojtyła hatte keinen Zweifel daran, dass er gemeint war. Ein Jahr nach dem Attentat weihte er der Madonna von Fatima die Kugel, die in seinem Körper eine seltsame Kurve gemacht hatte, um nicht tödlich zu sein.

Englich beschreibt Karol Wojtyła aus nächster Nähe und der Leser beginnt zu verstehen worin sein Geheimnis und seine Stärke liegen. Der Autor stellt dies an mehreren Stellen fest, indem er schreibt: „Johannes Paul II. fühlte sich als Werkzeug Gottes, nicht wie ein Mann, der handelt.“ Er lässt dem Leser den Raum selbst zu urteilen, um auch Emotionen zu erfassen, die dahinter liegen. Auf diese dezente Weise versucht er den Menschen Johannes Paul II. einzufangen und intensiv nahe zu bringen. Ein Buch, empfehlens- und lesenswert! Ein Buch, wie das Leben des Papstes, der unermüdlich unterwegs ist in der Sache Gottes, der die Botschaft des Friedens verkündet. „Auf 100 Auslandsreisen (Stand Juni 2003) brachte er 1157 721 Kilometer hinter sich — dreimal die Strecke bis zum Mond. Er umrundete den Globus 28 Mal. Er hielt bis zu zehn Reden am Tag, die er mit der Hand schrieb. Insgesamt waren es 2491 Predigten, Reden und Ansprachen... In Italien absolvierte er 142 Reisen und schrieb dafür 898 Reden.“

Jetzt mit über 83 Jahren, mit einem 25jährigen Dienstjubiläum als Papst, nach schwerer Krankheit, gezeichnet und körperlich gebrochen, ist Johannes Paul II. nach wie vor geistig ungebrochen, und dieses Buch fängt diese geistige Stärke ein. Er wird zu Recht (in Italien) der „Marathonmann Gottes“ genannt. Sein Engagement in der ganzen Welt, auch im politischen Sinne, hat bisher kein anderer Papst bewirkt. Er ist der „Jahrhundert-Papst“ und dieses Buch ist nur ein kleines Denkmal an einen besonderen Menschen.

Željka Čolić

FRANKFURT NA MAJNI

„U čast tvoju, blaženi kardinale!“

U subotu, 7. veljače, u dvorani „BIKUZ“ u Frankfurt-Höchstu održana je tradicionalna akademija u čast bl. kardinalu Alojziju Stepincu. Već četvrtu godinu zaredom, Hrvatska katolička zajednica u Frankfurtu, želi na ovaj način zahvaliti Bogu što nam je darovao takvih velikana, mučenika, poput kardinala Stepinca, čovjeka koji je volio svoj narod, svoju rodnu grudu, položivši svoj život vjernosti Bogu, Rimu, Katoličkoj Crkvi i hrvatskom narodu. Čovjeka koji je stao na stranu čovjeka, boreći se za pravdu, mir, ljubav, dobro, a protiv zla, zauzimajući se za obespravljene, uzimajući ih u zaštitu, ne gledajući pri tome na vjeru i nacionalnu pripadnost.

Na početku programa sve prisutne vjernike, ugledne goste, među kojima je bio i generalni konzul Republike Hrvatske u Frankfurtu Petar Uzarinac, svećenike, časne sestre i vjernike iz okolnih župa pozdravio je domaćin, voditelj Misije, fra Petar Vučemilo. Akademija se sastojala od tri dijela. Prvi dio od recitala „Riječju i pjesmom u čast hrvatskim mučenicima“. Tekst je za tu prigodu napisao prof. fra Blaž Toplak iz Sinja, a recitali su vrsno: Ante Bagarić, prof. Mar-

Mješoviti zbor „Mato Lešćan“ i zbor djevojaka HKM Frankfurt za vrijeme recitala

ko Duvnjak, Betina Mamić-Salvia i fra Blaž Toplak. Za vrijeme izvođenja recitala nastupili su i crkveni zborovi HKM Wiesbaden, izvevši, pod vodstvom s. Auksilije Milić, „Slavim te Gospode od J. S. Bacha i „Radujmo se“ od G. F. Händela, te domaćini, mješoviti zbor „Mato Lešćan“ pod vodstvom s. Pavlimire Šimunović i dirigenta dr. Josipa Lucića: „Misli moja iz Ope-re Nabucco (G. Verdi), „Molitva za obitelj“ (B. Delić, Š. Marović), „Zdravo djevo“ (P. Perica, M. Smolka), „O

pruži mile ruke“ (I. Hladnik), dok su muški izveli „U boj u boj“ od I. pl. Zajca. Zbor djevojaka iz Frankfurta izveo je, pod vodstvom s. Pavlimire, a uz orguljsku pratnju Marte Drežnjak, pjesme „Gospe ribara, težaka“ od N. Krpetića i „Podno Klisa“.

U drugom dijelu programa nastupile su folklorne skupine „Croatia-ensemble“. Veterani pod vodstvom Gorana Balića i Hrvoja Ježića izveli su balet iz opere „Đavo u selu“, dok je skupina A, pod vodstvom Franje Akmažde nastupila sa završnim kolom iz opere „Ero s onoga svijeta“.

U trećem, zabavnom dijelu programa, nastupio je popularni splitski pjevač Giuliano sa svojim VIS-om. Svojim nastupom zabavio je i mlade i starije, a druženje je uz pjesmu i ples potrajalo do kasno u noć. Kroz program je vodila Nives Milardović. Sve je proteklo lijepo i dostojanstveno, a akademija je bila na zavidnoj razini. Sutradan, u nedjelju, 8. veljače u čast bl. kardinalu Stepincu služeno je u frankfurtskoj katedrali sv. Bartolomeja svečano euharistijsko slavlje. Prigodnu propovijed održao je fra Blaž Toplak spomenuvši kako nam i danas, kao malokad dosad treba zagovor blaženika, kojega je 1998. papa Ivan Pavao II. u Mariji Bistrici uzdignuo na čast oltara, te da i mi poput naših preda, svoju nadu, svoju budućnost povjerimo Gospi, kao što je to činio kardinal Stepinac, kako bismo bez straha kročili dalje. „Neka je blagoslovljena krašićka dolina, koja nam je darovala kardinale poput Stepinca i Kuharića“, rekao je fra Blaž.

Tekst i snimka: Lj.M.B.

KARDINAL PULJIĆ PRIMIO RAVANATELJA ZA HRVATSKU INOZEMNU PASTVU I DELEGATA ZA HRVATSKU PASTVU U NJEMAČKOJ

Učinkovitija suradnja domovinske i iseljene Crkve

Nadbiskup vrhbosanski Vinko kardinal Puljić primio je u subotu 7. veljače u Sarajevu ravnatelja inozemne pastve Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine mr. Peru-Ivana Grgića i delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipa Bebića. Gosti su kardinala izvijestili o radostima i nadama te o žalostima i tjeskobama Hrvata katolika i njihovih dušobrižnika u Njemačkoj i Sloveniji. Istaknuli su kako dušobrižnici i vjernici tamo nailaze na različite poteškoće. Ponegdje, primjerice, u Berlinu, bore se s teškoćama oko korištenja odgovarajućeg liturgijskog prostora za izvanliturgijska vjernačka okupljanja, drugdje, pak, prijeti uklanjanje misija. Izrazili su nadu kako će njemački biskupi unatoč brojnim vlastitim teškoćama imati dovoljno razumijevanja za potrebe hrvatske katoličke zajednice u toj zemlji. Kardinal je dao potporu nastojanjima naših dušobrižnika da sačuvaju vjeru i identitet naših ljudi rasutih po svijetu, naravno uz poštivanje prava i običaja mjesnih Crkava. I osobito je spreman zauzeti se za najbolja rješenja. Istaknuo je kako povezanost domovinske i iseljene Crkve u Hrvata mora biti još učinkovitija. U tom pogledu sve je uočljiviji problem to što izvandomovinske hrvatske katoličke zajednice ne pokazuju veću živost u radanju i odgoju novih duhovnih zvanja. A radi se uglavnom o mladim obiteljima! Domovinska će Crkva, pa i Nadbiskupija vrhbosanska i dalje pomagati u personalnim rješenjima koliko može, ali oni koji preuzimaju svećeničke zadatke izvan svojih matičnih župa ne bi smjeli izgubiti osjećaj za biskupiju koja ih je za svećeničko zvanje rodila.

Prema „KTA“

MÜNCHEN Duhovna obnova za Stepinčevo

U Hrvatskoj katoličkoj misiji München, od četvrtka 5. do utorka 10. veljače, u velikoj dvorani Hrvatskoga doma priređena je duhovna obnova uoči spomedana bl. Alojzija Stepinca. Na zamolbu voditelja misije fra Tomislava Dukića odazvao se prelat dr. Juraj Batelja koji je vodio prva tri dana duhovne obnove. Svaki je dan započeo moljenjem krunice, zatim se slavila misa, za vrijeme koje je propovijedao dr. Batelja. Iza mise vjernici su se u detaljnim i vrlo zanimljivim njegovim predavanjima mogli bolje upoznati s mučeničkim životom, uzvišenim vrlinama i neizmjenim predanjem Božjoj volji hrvatskoga velika — bl. Alojzija Stepinca.

Četvrtoga dana iza euharistijskog slavlja u popunjenoj velikoj

dvorani Hrvatskoga doma svi nazočni vjernici ostali su na glazbeno-pjesničkoj večeri u čast bl. Alojzija Stepinca, posvećenoj pobjedi njegove istine.

U uvodnoj riječi voditeljica odbora za kulturu i naobrazbu pri misijskom vijeću u Münchenu Barica Lorenz, koja je ujedno i vodila program, prikazala je sažeto kronološkim redom život i djelovanje Alojzija Stepinca od djetinjstva do proglašenja blaženim. Muška klapa „Croatia“ svojim je duhovnim i domoljubnim pjesmama oduševila slušatelje, a isto tako i marljiva djevojačka skupina „Lira“ te nadarene i vrsne solistice Kristina Šop, Andrea Majetić i Marija Tušek, kao i vrlo uspješna pijanistica Marlene Priski. Obadviije sku-

pine i solo pjevačice uvježbava i zalački vodi s puno požrtvornosti i predanja s. Nikolina Bilić.

Recitatori poezije Mirjana Prodan, Ilija Ilić, dr. Nikola Soldo i Igor Livaja recitali su dojmljivo pjesme posvećene Alojziju Stepincu.

Petoga dana, na spomendan bl. Alojzija Stepinca za vrijeme propovijedi pri svečanoj misi fra Tomislav je istaknuo dodirivanje neba sa zemljom, želeći da nam bl. Alojzije Stepinac, naša hrvatska zvijezda, bude nadahnuće i putokaz prema Nebu te da uskoro bude uvršten u zajedništvo svetih. Kao vidljivi znak zahvalnosti i štovanja bl. Alojzija Stepinca, hrvatski vjernici u Münchenu namjeravaju mu podići spomenik na prostoru između Hrvatskog doma i kapele te je započelo prikupljanje sredstava u tu svrhu.

B.B.L.

HAYINGEN Obnova hrvatske obitelji

Od 6. do 8. veljače u Hayingenu, u Švapskim Alpama, održan je obiteljski vikend-seminar. U seminaru su sudjelovale 24 hrvatske obitelji i 15-ero djece iz njemačke pokrajine Württemberg.

Seminare već dvadesetak godina upriličuje Caritas iz Esslingena, a od samog početka ih vodi, neumorno i s puno entuzijazma socijalni radnik Tomo Čirko, kojemu u tome svesrdno pomaže supruga Katica.

Temu seminara: Duhovna obnova hrvatske obitelji, iscrpno je iznio i obradio dr. fra Šimun Šito Ćorić. Objasnio je i duhovnost religioznosti. Iako duhovna obnova nije nužno samo religijska, ona obuhvaća sve temeljne vrijednosti ljudskog života, sve razine duhovnosti, koje su zajedničke svim ljudima i čitavom svijetu.

Fra Šito je usmjerio pozornost nazočnih na mnoga pitanja u procesu obnove, obrazlažući što je dobro, kako stjecati kvalitete u životu, znanje je svima dostupno i treba učiti u svim životnim razdobljima. Moralni razvoj se nadovezuje na intelektualni. U duhovnoj obnovi su važne relacije pojedinac, obitelj, bližnji. Svako me kraj mene mora biti dobro, ali kako to postići u društvu koje je u nevolji i kada na tisuće djece na svijetu umire od gladi svakog dana.

Treba dobro činiti i onima koji ti to neće uzvratiti, ali i živjeti praktično kršćanstvo i poštivati različitosti, to je dio duhovne obnove. Ukratko, čovjek duhovno obnovljen, trebao bi biti zdrav, sretan, zadovoljan i uspješan, ali iznad svega realan. Realnost je čelija obnove. Sretno društva nema

bez sretnih pojedinaca. Dakle, da bismo bili dio svjetskog ethosa, trebamo izgraditi zdrav odnos prema sebi, Bogu, bližnjemu i prirodi. Ako nam uspije ostvarenje te harmonije u ovom životu, otvaraju nam se polako i vrata nebeska.

Posebno je poglavlje na seminaru bilo posvećeno svjetskom ethosu, velikim religijama svijeta, hinduizmu, židovskoj vjeri, budizmu, kršćanstvu i islamu. Objašnjenje naziva pojedinih grupacija, sekti i karizmatičkih pokreta i diskusija, bio je vrlo zanimljivi dio ovog seminara, s kojeg su se svi vratili obogaćeni, ne samo znanju, nego jednako tako i susretima i atmosferom na snijegom zavijanoj visoravni Švapskih Alpa.

Predavač je predstavio i novo izdanje svoje knjige: „Psihologija religioznosti“, Naklade Slap, Jastrebarsko, 2003. Prisutni su pokazali kroz diskusiju vrlo veliko zanimanje za intenziviranje odnosa dijaspora i domovine, pa je jednodušno zaključeno da hrvatske obitelji žele i trebaju vezu s domovinom i to je od obostranog interesa i koristi. Od nove se Vlade očekuje veći interes i razumijevanje za dijasporu, a dijaspora može dati svoj veliki doprinos ovoj suradnji i spremna je na razne načine obogatiti buduću komunikaciju. Tijekom jedne od večeri bio je priređen i maskenbal, a seminar je završio euharistijskim slavljem.

Anka Krstić-Legović

GAGGENAU

Večer hrvatske kulture

U subotu, 24. siječnja održana je već tradicionalna „Večer hrvatske kulture“ u Gaggenau. Hrvatska kulturna zajednica, koja okuplja Hrvate Gaggenaua, Baden-Badenu, Rastattu i okolnih mjesta već 13 godina zaredom takve priređuje manifestacije jednom godišnje. Ovogodišnja priredba bila je u znaku Hercegovine.

U prepunoj dvorani crkve sv. Josipa u tome gradu, u kojoj se Hrvati inače okupljaju na nedjeljna misna slavlja, nazočne je pozdravila predsjednica udruge Anika Šojat, te vice-konzul pri generalnom konzulatu Bosne i Hercegovine u Stuttgartu Mijo Božić. Za početak programa prikazan je film o Hercegovini, te se tako gostima, među kojima je bilo i prijatelja Nijemaca, predstavile prirodne ljepote i kulturno-povijesne znamenitosti te hrvatske zemlje. Zatim je gost večeri, fra Ivan Tolj iz Freiburga, govorio o temi „Hercegovina u vremenu i prostoru“. Učenice hrvatske dopunske škole „Bartol Kašić“ iz Gaggenaua i Rastatta prigodnim su recitacijama hrvatskih pjesnika iz Hercegovine obogatili ukupni dojam prvog informativnog dijela večeri. Uslijedila je kulinarska pauza, u kojoj su se nudi- la tipična hercegovačka jela i vina.

U izvrsanoj atmosferi nastavilo se s drugim dijelom programa koji je bio više povezan s folklorom. Nastupio je i guslar Vlado Mikulić. Druženje je nastavljeno uz domaći VIS „Grdelini“.

BERGHEIM

Pomoć crkvi u Kotor Varošu

Nogometni turnir „Croatia 2004.“ održan je 24. siječnja u Bergheimu kod Kölna pod motom „Zajedno pomoći drugima“. Na turniru je sudjelovalo 16 momčadi. Pobjednik turnira je „Croatia“ iz Bonna. Veći dio prihoda ide za popravak crkve u Kotor Varošu. Pokrovitelj turnira bio je Hrvatski svjetski kongres u Njemačkoj. I.K.

BERLIN

Nova uprava HKD „V. F. Mažuranić“

Jedno od najstarijih i najuspješnijih Hrvatskih društava u Berlinu svaka- ko je HKD „Vladimir Fran Mažuranić“. Osnovano je 1980. na inicijativu tadašnjeg voditelja HKM Berlin fra Rafe Begića. Svih ovih godina društvo djeluje pod okriljem Misije, a organiziranjem kulturnih večeri promiče i unapređuje nacionalnu baštinu. Sljedeće godine društvo će po-

slaviti 25. obljetnicu postojanja. Na izbornoj godišnjoj skupštini, održanoj 31. siječnja, nazočni članovi odlučili su da novi-stari predsjednik bude Ivan Milčec, dopredsjednik fra Jozo Župić, a tajnica prof. Helena Perić-Jadrić. Riznica je povjerena Mati Bajiću i Ivici Jurjeviću, a vijećnice su Ana Halužan i Marija Matijašević.

I.M.

SREBRNI JUBILEJI

Katica i Marko Delač

Prije nešto više od dvadeset i pet godina u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Offenbachu upoznali su se i zaručili, potom u Kutini crkveno vjenčali, Marko i Katica Delač, a ove godine 17. siječnja, proslavili su 25. obljetnicu braka. Na misi, koju je slavio župnik fra Nediljko Norac-Kevo u misijskoj dvorani, slavljenici su izrekli zajedničku molitvu: „Blagoslovljen si, Gospodine, jer si u dobru i zlu našega života bio dobrohotno s nama. Pomozi nam, molimo, da uzajamnu ljubav vjerno čuvamo, da bu-

demo dobri svjedoci saveza što si ga sklopio s ljudima.“ Misnom slavlju pribivali su i njihovi sinovi, Krunoslav i Darijo, te uža rodbina i prijatelji. Od svoje rane mladosti aktivni su u Misiji, bilo u crkvenom pjevanju, bilo u folkloru. Gospođa Delač bila je dva mandata članica župnoga vijeća, a danas rado i redovito čita na nedjeljnim misama.

ZVOR

Ljubica i Ivan Suton

Ljubica i Ivan Suton iz Flörsheima kod Rüßelsheima proslavili su 7. veljače 25 godina bračnog života. Toga su se dana Ljubica i Ivan Suton, okruženi djecom i unučicom Anom-Marijom, rodbinom, prijateljima i radnim kolegama našli ispred oltara, a poslije mise oko zajedničkog stola, te svečano proslavili srebrni jubilej crkvenog vjenčanja, koje je bilo u Kočerinu 7. siječnja 1979. godine.

Ivan je rođen 1952., a Ljubica 1960. godine, u Kočerinu. U skladnom su braku rodili Kladiju (24), Danijela (23), Damira (20) i Marka (8) godina.

Ljubica i Ivan su cijenjeni članovi HKM Rüßelsheim. Obitelj je svake nedjelje i blagdana na misi. Ivan je bio dva puta član župnoga vijeća, a Ljubica je članica sadašnjega župnog vijeća.

B.N.

OBAVIJEST

Hrvatska matica iseljenika poziva na Peti festival hrvatskih folklornih skupina iz Zapadne Europe, koji će se odr-

žati u zajedništvu s Četvrtom smotrom nacionalnih manjina i dijaspore u Starim Jankovcima, Vinkovcima i Vukovaru 29. i 30. svibnja 2004. god.

Dragan Čuturić

svećenik

U nedjelju, 1. veljače, iznenada je preminuo vlč. Dragan Čuturić, svećenik Vrhbosanske nadbiskupije, dugogodišnji voditelj Hrvatske katoličke misije Mosbach.

Rodio se 19. rujna 1944. u Zenici. Osnovnu školu završio je u Zenici, sjemenišnu gimnaziju u Visokom, teologiju kod franjevaca u Visokom, u Sarajevu i Zadru. Zareden je za svećenika 1970. u Zadru. Od 1972. do smrti 1. veljače djelovao je kao hrvatski katolički misionar u Njemačkoj, u Mosbachu i Heidelbergu. Vlč. Čuturić je objavio više knjiga pjesama i pripovijedaka. Od 1979. je objavljivao u vlastitoj nakladi list Hrvatske katoličke misije Mosbach „Povezanost“.

Ispraćaj vlč. Čuturića iz HKM Mosbach u rodnu Zenicu bio je u četvrtak 5. veljače. Misu zadušnicu u punoj crkvi sv. Ilije u Zenici, u petak 6. veljače, predvodio je nadbiskup vrhbosanski kardinal Vinko Puljić u zajedništvu s pomoćnim vrhbosanskim biskupom mons. dr. Perom Sudarom, provincijalom Franjevačke provincije Bosne srebrenne fra Mijom Dolanom, ravnateljem dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine mr. Perom-Ivanom Grgićem, delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipom Bebićem te s još sedamdeset biskupijskih i redovničkih svećenika.

Među brojnim koji su se oprostili od vlč. Čuturića bio je i delegat o. Bebić koji je između ostalog kazao: „U ime svih hrvatskih misionara i misionarki, socijalnih djelatnika te mnogobrojnih Hrvata katolika u Njemačkoj stojim pred odrom dragog nam misionara, velečasnog Dragana Čuturića, kojega je Svemogući Bog iznenada uzео iz naše sredine, 1. veljače, u njegovi stanu u Mosbachu. Vijest o njegovoj smrti proširila se velikom brzinom izvan granica njegove župe. Vlč. Čuturić je 20. listopada 1972. imenovan župnikom HKM Mosbach, u nadbiskupiji Freiburg. Taj datum je ujedno i dan ustanovljenja te Hrvatske katoličke misije. Njegova zajednica broji je više od

4000 vjernika raštrkanih u osam dekanata nadbiskupije Freiburg. Prošle je godine sa svojom zajednicom slavio 30. obljetnicu postojanja misije. Vrijeme mi ne dopušta izreći sve ono što je naš pokojnik kroz 31 godinu svećeničkog i misionarskog rada učinio za hrvatske i njemačke katolike u Njemačkoj. Bio je u pravom smislu misionar. Navijestao je Radonu vijest izgovorenim i pisanom riječju, posebno svojim svećeničkim primjernim životom. Za njega sam osobno čuo od svojih bivših vjernika iz Giessena, koji su često posjećivali svoju rodbinu u Mosbachu. Tako su mi donosili i njegovo župno glasilo „Povezanost“. Sam naslov toga župnog časopisa puno govori o pokojniku i njegovu radu. Nije ni čudo da on u svom župnom glasilu i u „Živoj zajednici“, te u nekoliko njegovih napisanih knjiga, počevši od prve „Rastrgani životi“, koja je prevedena i na njemački jezik 2003., ističe zajedništvo hrvatskoga naroda i njegovo jedinstvo, koje dolazi do izražaja u vjeri u Isusa Krista. Osobno sam se puno puta susretao s vlč. Dragonom, posebno na godišnjim svećeničkim pastoralnim susretima u Njemačkoj. Uvijek sam se znao diviti njegovoj razboritosti, smirenosti, mirnoći i jasnoći govora. Imao je plemenitu dušu. Suosjećao je posebno s ugroženima. Gospodin nam ga je dao kao dar. Njemu, živome Bogu, vraćamo ga natrag sa zahvalnošću. O pokojnikovim svećeničkim i misionarskim vrlinama i njegovu ugledu u Freiburgskoj nadbiskupiji više će nam reći njegov bivši pomoćni biskup Reiner Klug, u dopisu upućenom na naš Ured u Frankfurtu: „Više od trideset i jednu godinu plodonosnog i blagoslovljenog djelovanja vlč. Čuturića, kao skromna župnika, karakterizirala je njegov život kao dušobrižnika i svećenika, ljubav prema čovjeku. Na srcu mu je posebno bio osobni kontakt prema vjernicima njegove zajednice u svim proteklom godinama. S njima je dijelio radost i tugu; euharistiju je slavio kao središte života zajednice, riječju i djelom davao je svećeničanstvo u Boga koji daje život.“

Kad je devedesetih godina pristigao u Njemačku veliki broj izbjeglica, oni su našli utočište i na području njegova dušobrižničkog djelovanja, a on je postao njihovim odvjetnikom u njihovoj duševnoj i materijalnoj nevolji, koju je trebalo ublažiti. Na isti se način župnik Čuturić zalagao za ublažavanje jada i nevolje u svom zavičaju te se zauzimao za izgradnju crkvenih infrastruktura. Sa župnikom Čuturićem naša Nadbiskupija gubi jednog izrazito djelotvornog svećenika i dušobrižnika, koji se sav predao u službu ljudima. Mnogima je svojim autentičnim življenjem vjere postao iskren prijatelj, a ujedno i putokaz Bogu. „Mislim da ovim biskupovim riječima ne treba ništa više dodati. Da, dragi Dragane, bio si doista našim iseljenicima ne samo prijatelj i putokaz Bogu, već i njihov suputnik i supatnik. Dok predajemo zemlji tvoje ljudsko tijelo u kojemu je i sam Bog prebivao na zemlji, molimo Gospodina da ti daruje prebivalište u Trojedinome Bogu na nebesima. Gospodin Isus, koji pozna sva tvoja djela, svu tvoju uslužnost, postojanost i vjeru koja te je vezala s ljudima, neka ti bude zalog spasenja. Počivao u miru Božjem i neka ti je laka ova hrvatska gruda. Na kraju, u ime predsjednika Vijeća za hrvatsku inozemnu pastvu, dubrovačkog biskupa mons. dr. Želimira Puljića, ravnatelja mr. Grgića i u svoje osobno ime, izražavam svoju iskrenu sućut Ocu Karinalu i mjesnoj Crkvi, ožalošćenju rodbini te svima vama koji ste bili s pokojnikom na bilo koji način povezani.“

Na sprovodu je bila i skupina vjernika iz HKM Mosbach. Sporodne obrede predvodio je mons. Sudar. Vlč. Čuturić je pokopan na mjesnom groblju Podbrežje u Zenici. ■

Dr. med. Ljudevit Krmpotić ponovno je zadužio hrvatsku historiografiju

U povodu knjiga: Josip Bersa: „Dubrovačke slike i prilike 1800.–1880.“ (pre-tisak) pogovor dr. med. Ljudevit Krmpotić, Nakladnik „Hrvatski zapisnik“, Hannover-Čakovec, 2002.; Dr. Ljudevit Krmpotić: „Neprilike Josipa Berse oko Dubrovačkih slika i prilika u svjetlu njegove književne ostavštine I-III“, Nakladnik „Hrvatski zapisnik, Hannover-Čakovec, 2003.

U hrvatskoj povijesti i kulturi gospodin dr. med. Ljudevit Krmpotić vrlo je dobro poznat svojim relevantnim književnim i povijesnim doprinosima od 1997. godine. Upravo te godine pojavljuje se i na hrvatskome jeziku njegovo prvo, ali i reprezentativno djelo pod naslovom „Izvjestaji o utvrđivanju granica Hrvatskog Kraljevstva od 16. do 18. stoljeća (1997.)“, a potom su slijedila i njegova druga brojna, ali također i jednako reprezentativna izdanja, koja danas predstavljamo u zasebnom nizu s tri nova autorova izvorna djela pod rednim brojem njegova dosadašnjega opusa 22, 23 i 24 i o kojima je riječ u ovome prilogu.

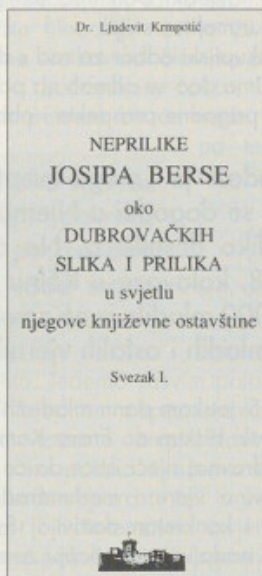
Prije nego što se osvrnem na sadržaj i značenje upravo spomenutih Krmpotićevih knjiga, potrebno je barem nešto kazati i o knjizi Josipa Berse pod naslovom „Dubrovačke slike i prilike 1800.–1880.“ koja je prvi put tiskana u nakladi Matice hrvatske u Zagrebu 1941. godine, te ponovno u nakladi iste Matice u Dubrovniku 2002. godine, i također u nakladi „Hrvatski zapisnik“, Hannover-Čakovec 2002. godine. Međutim, ono što ovo potonje izdanje Bersine knjige čini bitno različitim od prva dva, jest kritički Pogovor iz pera dr. Krmpotića, i u koji je on uključio i neke do sada manje poznate Bersine pjesničke radove. Kao što ćemo vidjeti, riječ je o svojevrsnoj genezi Bersine knjige, koja zajedno s Krmpotićevim komentarima postaje i stvarni uvod u ostala tri sveska njegove jedinstvene knjige „Neprilike Josipa Berse oko Dubrovačkih slika i prilika“ u svjetlu njegove književne ostavštine. Riječ je o izvornoj arhivskoj građi, koju je identificirao i sistematizirao dr. Krmpotić, pa je upravo ta činjenica i glavni razlog da sam njegovo djelo već u naslovu ovoga prikaza ocijenila kao važnim doprinosom za hrvatsku historiografiju. Međutim, vratimo se još malo Josipu Bersi i njegovim „Dubrovačkim slikama i prilikama“ te osobito Krmpotićevu Pogovoru u istoj knjizi. Prije svega, Bersina knjiga nije niti nakon 1941. ostala nepoznata u hrvatskoj kulturnoj baštini. Kao što su pomno isticali nekoji stariji, a jednako tako i noviji povjesničari hrvatske književnosti, Bersina su poglavlja, kojih je XV. i koja su upotpunjena s dobro strukturiranim tematskim sadržajima uglavnom „posvećena povijesnim, a u tome smislu kulturnim, društvenim, pa i svakodnevnim dubrovačkim temama“. Pri tome je „perspektiva iz koje Bersa gleda Dubrovnik pretežito perspektiva kraja, nestanka slobode“ grada,

koju je na prijevaru slomila Napoleonova vojska 1808. godine. Višeslojnost ovih događaja kao i gradsku svakodnevicu Bersa jednom prikazuje „na razini opisa povijesnih zbivanja, a drugi put na temelju osobnih spoznaja o refleksima gubitka slobode među viđenim Dubrovčanima koji su živjeli u vrijeme Bersine dačke dobi što ju je proveo u Dubrovniku. Bersini dosadašnji kritičari također se slažu, da je Bersa uspijevao upravo „manirom vještoga pripovjedača, iako ga mnogi takovim ne smatraju“, ipak dobro opisati i „karaktere, izgled, postupke jednog tipa ljudi koji su stvorili jedan svijet i koji je tek uvjetno bio podložan promjenama, provodio svoje kulturne i političke obrede“ (fešta Sv. Vlaha na primjer) te istovremeno „i zagovarati vrijednosti koje su se pokazale trajnima i probitačnima za Republiku“. Slično je mišljenje dugo vremena dijelio i autor Pogovora u trećem izdanju Bersine knjige, dr. Krmpotić, koji je nekoć u svojim ranijim godinama, također sa zadovoljstvom čitao istu Bersinu knjigu, ne znajući ništa o njevoj genezi. Naime, dr. Krmpotić ni danas ne poriče određene književne kvalitete spomenute Bersine knjige, koja takova kakovu smo je dobili 1941. pa ponovo 2002. ima navedena obilježja.

Dr. Ljudevit Krmpotić je pomno pogledao kod Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu svu pohranjenu književnu ostavštinu Josipa Berse i njegove obitelji. Upravo ta građa, koju je dr. Krmpotić sistematizirao i objavio u njezinom izvorniku, također i u tehnici preslika, od osobite je važnosti ne samo za daljnja književna i povijesna istraživanja svih triju svezaka Krmpotićevih knjiga, nego je ona također omogućila i samome Krmpotiću „mnoge odgovore na pitanja“ koja je izazvao Dubrovačkim slikama i prilikama. Upravo na temelju te građe, Krmpotić je došao do „krunskog dukaza“ kako je ustvari nastala spomenuta Bersina knjiga, s kojom se i sam ranije sa zadovoljstvom družio.

Pomnom analizom izvorne građe dr. Krmpotić je nedvojbeno utvrdio genezu Bersinih „Dubrovačkih slika i prilika“. Vrijedno je također istaknuti da je dr. Krmpotić ovaj rad posvetio uspomeni Antuna Gustava Matoša, a odabrane misli iz Matoševa djela stavio u motto svoje knjige. Uvjerena sam, da su ovdje tek nekoje slobodno izabrane misli utkane u cjelokupno Krmpotićevo djelo, koje je također u svojoj biti popularizacija općeljudskih i humanih vrijednosti.

Dr. sc. Agneza Szabo

U SUSRET XX. SVJETSKOM DANU MLADEŽI — KÖLN 2005.

Dugoročna priprava

Katolička Crkva u Njemačkoj već je započela dugoročnu pripremu za Svjetski dan mladeži 2005. u Kölnu. Snažan poticaj toj pripravi dalo je i Pastirsko pismo njemačkih katoličkih biskupa u povodu Svjetskoga dana mladeži u Kölnu 2005., a koje je čitano na svim glavnim bogoslužjima 11. siječnja ove godine. Na početku pisma biskupi napominju da se Svjetski dan mladeži 2005. održava pod geslom: „Došli smo da mu se poklonimo“ (Mt 2,2), što su riječi mudraca s Istoka. Tim riječima u središte Dana mladeži stavlja se čovjekov poziv, da Krista traži, da ga nađe i da mu se pokloni.

Biskupi pozivaju potom na radost u susret tom događaju. To je iznimna prigoda za razmjenu vjerskih iskustava, za produbljenje ljubavi prema Isusu, za slavlje bogoslužja te za pomirenje u sakramentu pokore. Kršćani različitih naroda i kultura susrest će jedni druge i pritom iskusiti jednu sveopću Crkvu.

Dan mladeži sastoji se od dva dijela. U prvom dijelu, od 11. do 15. kolovoza 2005., sve njemačke biskupije ugostit će mlade vjernike iz cijelog svijeta, gdje će se međusobno upoznati i pomagati socijalno ugroženim ljudima. Zatim mladi gosti sa svojim domaćinima putuju u Köln (16. do 21. 8.). Ondje će se mladi susresti i razgovarati sa svojim biskupima, hodočastiti u kölnsku katedralu, moliti križni put i slaviti Festival mladih. Vrhunac i završetak susreta je 21. kolovoza sa svečanom misom, koju bi trebao predvoditi papa.

Priprava za ovaj susret jest prigoda za duhovnu obnovu Crkve, ističu biskupi, jer kršćani i u ovom vremenu moraju prepoznati znakove vremena i vlastitu odgovornost, obnoviti se u vjeri i biti misionarskom Crkvom.

U pripravu na taj događaj spada i nošenje križa i Gospine slike po svim biskupijama. Početak tog neobičnog hodočašća je u Berlinu na Cvjetnicu ove godine.

Biskupi pozivaju sve vjernike na gostoljubivost i otvorena srca i vrata za sve mlade hodočasnike iz cijelog

Na Svjetskom danu mladeži očekuje se veliki broj Hrvata iz domovine i Njemačke

svijeta. Svjetski Dan mladeži preporučuju u molitve sviju.

Biskupijski odbor za rad s djecom i mladima dao se odmah na posao te tiskao prigodne prospekte i obavijesti

Svjetski dan mladeži je „mega-event“, a nešto slično neće se dogoditi u Njemačkoj u sljedećih nekoliko desetljeća. Na otvorenju s papom 18. kolovoza u Kölnu očekuje se oko 600.000 mladih, a na završnoj misi oko milijun mladih i ostalih vjernika.

o 20. Svjetskom danu mladeži 2005. Limburški biskup dr. Franz Kamphaus u pozdravnoj riječi ističe da će to biti svetkovina vjere i međunarodni događaj i konkretan doživljaj Svjetske Crkve, nadajući se poticaju za mjesnu

Crkvu, zemlju, društvo i vjerski život. Mladim gostima se treba radovati, jer „gosti su blagoslov“, a u biskupiju Limburg će doći oko 15.000 mladih. Svaka župa odnosno svaki pastoralni prostor već su imenovali osobu za kontakt glede koordinacije i organizacije na licu mjesta. Biskupijske novine uvele su posebne rubrike i priloge za mlade, odnosno za Dan mladeži. U biskupiji Limburg se i službeno počinje s pripravom misom posвете krizmenoga ulja 6. travnja u limburškoj katedrali, gdje se očekuje dolazak velikoga broja mladih vjernika, osobito ovogodišnjih potvrđenika. Sve obavijesti o Danu mladeži, programu i pripravi mogu se dobiti u župnim uredima ili u odgovarajućim biskupijskim odborima.

G.T.

Zajedno rasti kroz odgovornost

Gраницe poimanja mladosti odnosno starosti, drastično su pomaknute. Mladi smo onoliko koliko se mladima osjećamo, a djeca i adolescenti pak žele se vrlo rano osamostaliti, te svoje odnose graditi mimo autoriteta. Tako smo zapravo jedni drugima postali smjerokazi, jedni učimo od drugih u suživotu koji je zapravo sam po sebi izbrisao gotovo sve razlike.

Ono o čemu možemo govoriti jest materijalna ovisnost mladih o starijima, te odgovornost roditelja za svoju djecu. U tom sklopu se odnos jednih prema drugima odvija u novim civilizacijskim normama, a dogovor postaje pravi i jedino održivi modus vivendi. Autoritarnost je, držim, sasvim napuštena. Dječja individualnost potiče se od dobi pelena, ono je u malobrojnima obiteljima stavljeno u žižu obiteljskih zbivanja, očekivanja, njemu se upravljaju sve najpozitivnije emocije. Ono će to roditeljima uzvratiti odgovornim obavljanjem svojih dužnosti, a danas one kreću od jaslaca.

Djeca rado osjećaju svoju važnost upravo kroz odgovornosti koje im nameće život uz zaposlene roditelje. Roditelji će pak osjećati ponos kad dijete prihvati da je njegov doprinos u obitelji ogroman i prevažan.

Dijete će roditelja pitati, no voli i da se njega pita. I zna izraziti svoju volju. Kao kad lupi šakom o stol, namršti obrve i usred obiteljskoga ručka zagrmi: POSLUŠAJTE I MENE!!!

Zrinka Kovačić

Anđeo sporosti

Anđeo sporosti želi te uputiti svjesnom i pažljivom životu, uvesti te u umjetnost, da svoj život slaviš kao neprestanu svetkovinu.

Jedna turska poslovice veli da je žurbu izmislio đavao. Mi govorimo o „nebeskom miru“. Anđeo sporosti može nas podsjetiti na tu rajsku kvalitetu. Roman „Otkriće sporosti“ postao je kulna knjiga. Očito je autor Sten Nadolny pogodno u živac i duboku čežnju našega vremena. Živci mnogih suvremenika pod stalnim su stresom. I naše duše trpe od napetosti, napetost im škodi, jer su pod „nemilosrdnim“ pristiskom ekonomiziranja vremena. Ako je život sve brži, ako se svaka minuta mora koristiti za rad, ako više ne smije biti pauze, ako će sve biti ubrzano, tada treba protuteža: otkriće sporosti. Ima mnogo toga što treba otkriti u sporosti i miru. Umjesto ubrzavanja trebalo bi nam usporavanje. Ako promatramo pan-

teru u kavezu, tada se čudimo kako se kreće suvereno i polako. Mi znamo da se u idućem trenutku nevjerovatno brzo obara na svoju žrtvu. Ona ima vremena, daje sebi vremena. Kod nas je vrijeme novac. Mi moramo po mogućnosti uštedjeti mnogo vremena, da bismo bili slobodni za ono što je važnije. Ali je pitanje: što je za nas važnije? S time, što nam preostaje, često ne možemo ništa početi. Većinom se mučimo. Ali kamo? Postali smo žrtve naše vlastite hektike. Hektika se kriomice uvlači u naše slobodno vrijeme. Također moramo po mogućnosti mnogo toga doživjeti u što kraćem vremenu. Kod takvog permanentnog ubrzavanja mnogi ljudi zaboravljaju, uopće nešto osjetiti i doživjeti. Osjećaju se živima, samo ako je oko njih, mnogo vreva. Sam život više ne osjećaju. Za sebe, za svoj dah, za svoje tijelo, za pokrete svoga srca nemaju više osjećaja. „Besposlica je početak svake ljubavi“, kazala je jednom Ingeborg Bachmann. Takvu besposlicu može se uvijek zadržati kod svakidašnjeg hodanja. Polako ići, svjesno osjetiti svaki korak, ne dati se tjerati — kroz ništa — biti sav u trenutku, to vodi intenzivnom doživljaju i

unutarnjem miru. Sporost ima vlastitu ljepotu. Ako se žena palako vuče ulicom, tada prema njoj gledaju svi muškarci. Ona može priuštiti sebi da ide polako. Uživa u svome koraku. Žena koja brzim koracima ide pješačkom zonom, ne želi biti viđena. Htjela bi koliko je moguće brže proći kroz mnoštvo ljudi, i doći do cilja. Nije stvarno na putu, ni u svome tijelu. Nije orijentirana prema cilju i gubi sposobnost samu sebe osjetiti, samu sebe slaviti. Za stoičku filozofiju naš je život permanentna svetkovina. Slavimo otkako smo ljudi s božanskom čašću. U sporosti naših pokreta bit će nešto iskustveno od te svetkovine. Prihvaćamo stvari polako, koračamo polako. Dajemo sebi vremena za razgovor. Dajemo sebi vremena

za jelo. Jedemo sasvim polako i svjesno. Najednom zapažamo kako dobro godi. Možemo uživati. Slavimo svetkovinu ako polako žvačemo koricu kruha. Anđeo sporosti želi te uvesti u umjetnost biti, intenzivno živjeti. Jedom svjesno pokušaj ići polaganije, ako želiš na posao od jednih uredskih vrata do drugih. Na šetnji pokušaj svjesno osjetiti korak, opaziti kako dotičeš zemlju i opet je ostavljaš. Pokušaj polako uzimati svoju šalicu u ruku. Na večer se plako svuci. Vidjet ćeš kako sve ima svoj simbol, kako odlaganje odjeće može postati odlaganje dana s njegovom mukom. Izjutra se polako umivaj, uživaj u hladnoj vodi, koja te osvježava. Polako se oblači. To polagano oblačenje predviđeno je u liturgiji. Svećenik kod oblačenja misnog ruha kaže: „Oblačim odijelo spasenja.“ Tako se možeš svjesno radovati nad odjećom koju oblačiš, s kojom se ukrašavaš. Možeš zahvaliti Bogu psalmom 139.: „Hvala ti što sam stvoren tako čudesno“ (Ps 139, 14). Anđeo sporosti želi te uputiti svjesnom i pažljivom životu, uvesti te u umjetnost, da svoj život slaviš kao neprestanu svetkovinu.

Priredio: Jozo Župić

PJESNIČKI KUTAK

biblija

biblija

*ti knjigo majko knjiga svih
ti vrelo vjere i vjernosti
ti smjerokazu smerokaza svih
i početku svih prapočetaka
izvora Boga i ljudskosti
obilje radosti i mudrosti
ti put si za život u istini
ti vijest si svima poslana
ti uprisutnjuješ vrijeme vreme-
na svih*

ti knjigo nad svim knjigama

riječ tvoja jest i Bog sam

biblija

Mladen Lucić

Moja mila Marija

*kad moja mila Marija
raširi ruke
moleć Oče naš
iz Marije izlazi Bog
iz Boga izlazi Marija
u tom susretu,
utoku,
plimi,
rastu
i Marija i Bog
i naši preci
sua naša djeca*

*kako si mi majka
kako si mi kći
kako si mi sestra
kako si mi domovina
mila mila
jedina*

*pokušah zaboraviti
al zaorala je molitvu
zaokružila Amen
(i u blagosti savršenstva
preplavi blagovijest:
ljubavi
oplodi dar!)*

*... Ave, Fidelissima
milosti puna,
daruješ nas...*

*mila
jedina*

*samo reci riječ
Marija
i ozdravlja duša moja!*

Stela Levanić Čizmešija

Bl. Ivan Merz

Rješenje pošaljite najkasnije do 28. 3. 2004.

Mariofil Soldo	Skladište žitarica	Ovako velik	Mjesto rođenja blaženika	Raščlanjivati	Geslo hrvatskog orlovaškog saveza: 1,2,3	Kamen (pjesn.)	Sablasi, utvara, prikaza	Mjesto djelovanja blaženika	Neven Orhel	Otac Kaina i Abela	Za Papu blaženik je A, zaštitnik B	Jedinica električnog naboja	Zagaziti u što	Kristov sudac, Poncije
Spavaća ili dnevna			▽		Novčana ili smrtna ... Fosfor			▽			Igra na ispadanje „Rabat“			
... je beatificirao Ivana Merza	▷													
Lijevi pritok Save					Glumica Ryan Andrija Nikić				„Amper“ Mladi konj		Indijski političar Shastri B. Alić			
Sorta ruža					Sivranje krvnih ugrušaka Trkač Boldon									
Snaga, moć						Edo Murtić A. Tomić				Sokratov tužitelj Krapina				
Tursko janje	▷				Košarkaš Žan Acid						2	Tajland Glumac Despot	▷	Stvaralac, kreator
Murva, dudinjak dudinja	▷										▽			
Njemačka		Glasan smijeh 1						Kratkoročni ili beskomatni						
Oni koji proizvode užad		▽											Vanadij Za nokle ili za kosu	▷
Oznaka liječničke titule			Sportska vedeta Argon							Urša Raukar				
Američka glumica Sharon	▷									Doziv na telefonu				
3										Želatina iz alga				
Planina u Švicarskoj	▽									Grob, grobnica				
Petar Andelović			A	„Iznos“ Makar koliko						Indij			Uglik Ruski pisac Nikolaj	▷
Kisik		Tatin ili mamin Tvorci	▽			Sustemalitelj Hrvatskog orlovaškog saveza B	Gradić i luka na Pelješcu	Udruga katoličkih djelatnika	Morbiditet	Sumpor Unutra, unutar		Dušik Glumac Woods		Metalni kalup za lijevanje
Političarka Dobčević-Kučar						Italija								
Tugomir od milja, Tuja					Barem tko Ogulin					Makar, premda Obris, kontura				
Vrsta vinove loze						Uredaj za ublažavanje udaraca Hodati								
Izumitelj žarulje, Alek-sander								Pravi čas (hora) Ewa Aulin				Tomislav Ivić Potvrдна riječ	▷	
Nogometni trener Ferenc					Peto slovo Vatikan		Nobelovac Wiesel Norveška				Rimski 549 „Litra“			
Tikovo drvo kao grada									Smrznu-ta rosa					

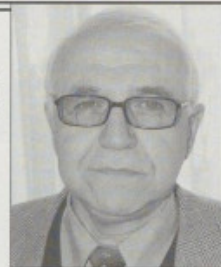

Zdravstvena reforma

Novi važni propisi iz područja zdravstva koji su stupili na snagu 1.1.2004. godine u Njemačkoj

Piše:

Niko Radat

Koncem prošle i početkom ove godine stalno smo slušali preko elektronskih medija i čitali u tisku o preustroju zdravstvenog osiguranja (Gesundheitsreform). Pošto su njemačke državne blagajne prazne, a bogataši sklanjaju svoj novac u strane banke, Nijemce je uhvatila panika pa pokušavaju na sve strane štedjeti da bi se blagajne koliko-toliko napunile.

Nakon dugotrajnih rasprava i prepucavanja između stranki na vlasti i oporbe, konačno su se koncem prošle godine složili u bitnim stvarima. Donesene odluke su stupile na snagu 1.1.2004. godine. Već od prvog dana primjene novih propisa ponovno su se rasplamsale diskusije jer je zakon u mnogim detaljima ostao nedorečen pa će biti još dopuna i promjena. Stoga treba pratiti dnevni tisak ili se raspitati kod bolesničke blagajne kod koje ste osigurani o trenutno važećim propisima.

Nije nikakva novina u svijetu pa i u Njemačkoj kada treba puniti državne blagajne da se novac pokuša namaknuti od malog čovjeka, radnika, umirovljenika, a ne od bogatih. Tako je i s ovom reformom. Dodatnim plaćanjem za svako tromjesečje za posjet liječniku, lijekove, bolnicu i ostala zdravstvena pomagala će najviše biti pogođeni oni koji najmanje imaju, primatelji socijalne pomoći, umirovljenici i starije osobe koji najviše trebaju liječnika. Zanimljivo je da su osim prosvjeda pojedina koji su time pogođeni i liječnika koji taj novac moraju naplaćivati

i prosljediti bolesničkoj blagajni a da sami od toga nemaju nikakve koristi, izostali veći javni prosvjedi.

Važne promjene u zdravstvenom sustavu i koliko se mora plaćati

— *Pristojba od 10 € po tromjesečju za posjetu liječniku*

Svatko mora pri prvom posjetu liječniku u jednom tromjesečju (Quartal) platiti 10 eura. Ako u tom tromjesečju želi ići drugom liječniku ili specijalistu i to učini bez uputnice kućnog liječnika (Überweisung) morat će i kod tog i svakog drugog liječnika platiti 10 eura. Time se želi ojačati važnost kućnog liječnika koji bi trebao preuzeti cjelokupnu kontrolu liječenja jer će specijalisti na osnovu uputnice morati slati izvješća kućnom liječniku i s njime dogovarati daljnje liječenje pacijenta. Stoga se preporučuje otići prvo kućnom liječniku, platiti 10 eura, a onda tražiti uputnicu za svakog drugog liječnika.

To pak ne vrijedi za zubara jer se i zubaru mora platiti 10 eura po kvartalu. Izuzetak su dva kontrolna pregleda godišnje, za koja se ne mora platiti.

— *Za svaki dan proveden u bolnici plaća se 10 eura, najviše za 28 dana u godini.*

— *Za sve lijekove se mora doplatiti 10 % s time što je najniža doplata za lijekove 5 eura, a najviša 10 eura.*

Od 1.1.2004. više ne vrijede potvrde kojima su bolesničke blagajne osiguranike s manjim primanjima oslobađale doplate za lijekove.

— *Ako liječnik propiše masaže i za njih se mora doplatiti 10 % plus 10 eura po receptu. To isto vrijedi i za ostala pomoćna sredstva, odnosno pomagala.*

— *Za toplice (Kur) također se mora platiti 10 eura po danu, najviše 28 dana.*

Još ovu godinu će se za zube plaćati po starim propisima, to jest 50% troškova snosi bolesnička blagajna, a 50% osiguranik, s time ako je osiguranik zadnjih 10 godina išao redovito na kontrole (Bonus) onda blagajna preuzima 65% troškova a ako je to činio u zadnjih 5 godina onda blagajna snosi 55% troškova. Od sljedeće godine će se za te troškove morati kod bolesničke blagajne sklopiti posebno osiguranje.

— *Do konca 2005. ostaje na snazi zakon o naknadi za vrijeme bolovanja.*

Naime, po sadašnjim propisima prvih 6 tjedana bolovanja plaća poslodavac, a ako bolovanje traje dulje onda nakon 6 tjedana bolesnička blagajna plaća naknadu za bolovanje (Krankengeld). Od 2006. će se, da bi se ostvarilo pravo na naknadu za vrijeme bolovanja i za to morati plaćati poseban dodatak koji iznosi 0,5% od zarade.

Sve ove mjere su poduzete kako bi se izbjeglo povećanje priloga za bolesničku blagajnu (Krankenkassenbeitrag). Međutim kako stvari sada stoje, niti te dodatne mjere neće zaustaviti daljnja opterećenja pa moramo biti spremni i na daljnja iznenađenja koja nam spremaju političari.

Umirovljenici koji dobijaju dodatne mirovine (Zusatzrente) su iznenađeni jer od Nove godine dobijaju manju mirovinu. Međutim nije im smanjena mirovina nego od sada moraju plaćati puni iznos za bolesničku blagajnu (nešto preko 14%), dok je do sada polovicu tog iznosa plaćala blagajna koja isplaćuje dodatnu mirovinu.

Da ne bi bilo sve tako crno, postoji ipak granica do koje pojedinac mora plaćati sve te dodatne troškove, a to je 2% od godišnjih brutto primanja (kod kronično oboljelih 1%).

O detaljima gore navedenih propisa bit će govora u sljedećem broju „Žive zajednice“.

PROMJENA ADRESE

Socijalni ured u Essenu u kojemu djeluje socijalna radnica Milica Tokić ima novu adresu:

Kaninenberghöhe 2
45136 ESSEN

Telefon: 0201 81028-716

Fax: 0201 81028-836

E-Mail: Milica.Tokic@Caritas-Essen.de

Bolje čuje

- Izgleda mama, da naš djed sada bolje čuje, veli Marta svojoj mami.
- Po čemu si to zaključila? — upita mama.
- Kad je jučer udario grom u garažu, on je viknuo slobodno.

U braku

Svećenik sjedi u crkvi i moli časoslov. Pristupi mu jedna baka i upita gdje počinje križni put. On će na to:

- U braku, gospodo, u braku!

Tko će dobiti batine?

Učenik govori svome učitelju: — Znaite, gospodine učitelju, ja Vas ne bih želio plašiti, ali moj je tata rekao da će netko dobiti batine ako ne donesem kući bolje ocjene.

Sišli s drveta

Popeo se Stipe na drvo i je-de bananu. Došli prijatelji pa mu kažu:

- Stipe, majmuni su odavno sišli s drveta.
- Vidim — reče Stipe.

Jesam li u raju?

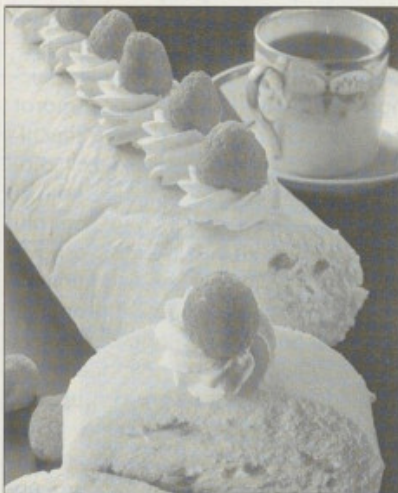
Nakon što se jedan unesrećeni vozač počeo buditi iz kome nakon prometne nesreće, polako otvara oči te upita:

- Jesam li to već u raju?
- Na to će njegova žena koja je sjedila pokraj njega:
- Ne boj se, ja sam blizu tebe. Još uvijek si u bolnici.

Prkos kod djece

Prkos kod djece javlja se obično onda, kad dijete nad sobom osjeća pritisak nečije volje, koja ga — po njegovu osjećanju — zapostavlja. Umjetnost odgajanja u tom pogledu sastoji se u tome, da se dijete privoli na podvrgnuće tuđoj volji, ali tako, da mu se čini, kao da radi sasvim slobodno. Prkos djeteta nastaje kao otpor protiv nadmoćne okoline, nasuprot koje se ono osjeća maleno i slabo. Taj osjećaj sve više dolazi do izražaja što više okolina nastoji tu nadmoćnost dovesti djetetu u svijest. Prkos predstavlja prekoračenje granica normalnoga otpora, koji se inače javlja u svakom odgojnom odnosu. Često se očituje samo prema nekim osobama. Obično su mu izvori u pretjeranoj strogosti odgojitelja. Neće stoga ništa pomoći, ako se

strogost ili isticanje autoriteta još pooštri, a pogotovo, ako se pribjegne tjelesnoj kazni. Tako se postižu samo trenutni i prividni uspjesi. Tu pomaže jedino ona strogost, koja uz davanje umjetne slobode uspijeva nametnuti ne izvanjsku već unutrašnju nadmoć i koja je tako postavljena, da je dijete osjeća kao poljedicu ljubavi. Kako to izvesti, problem je znanosti o odgoju. Prkos nije u svim fazama razvoja jednako izrazit. Postoje tzv. faze prkosa za koje neki tvrde, da su sasvim normalne, da je svako jače isticanje prkosne faze već patološka pojava i da nas upućuje da poremećen odnos između djeteta i izvanjskog svijeta. Doista je prkosna faza često prvi znak nervoznih pojava kod djeteta, pa joj treba u odgoju posvetiti posebnu pozornost. Prkos najčešće postaje bolan problem odgoja kod razmažene djece.

Savitak s malinama i vrhnjem

Odstranite pergament, pa tijesto pokrijte vlažnom krpom. Odvojite na stranu deset malina, ostale zgnječite viličicom. Istucite slatko vrhnje sa šećerom da bude čvrsto. Napunite štrcaljku dijelom (1 šalica) istućenog slatkog vrhnja, preostalo pomiješajte sa zgnječenim malinama. Tom mješavinom premažite biskvit i savijte ga. Ukrasite svitak ružicama od tučenoga slatkog vrhnja, a na svaku stavite odvojene maline.

Sastojci: 40 dkg malina; 8 žutanjaka; 10 dkg šećera; 4 bjelanjaka; 8 dkg brašna; 2 dkg škrobovog brašna; 1/2 slatkog vrhnja; 10 dkg šećera. Za lim pergament.

Svaki od 10 komada ima 340 kalorija.

Proberite i očistite maline, operite ih i pustite da se ocijede. Lim pokrijte pergamentom. Zagrijte pećnicu na 220 stupnjeva. Tucite žutanjke s polovicom količine šećera da dobijete pjenšavu smjesu. Istucite čvrst snijeg od bjelanjaka i preostalog šećera, pa ga umiješajte žutancima. U to prosijte brašno i škrobno brašno, pa pomiješajte. Tijesto namažite na pergament, te ga pecite 8-12 minuta na srednjoj prečki. Pospite krpom šećerom; na nju stavite ispečeno tijesto.

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

S	K	R	A	S	I	T	I	S	E	□	R	I	M
O	Č	O	R	A	V	I	T	I	□	L	A	V	A
P	E	T	P	R	O	V	I	N	C	I	J	A	□
I	R	O	□	A	□	O	S	O	R	N	O	□	O
L	I	P	A	□	A	L	□	V	E	Z	N	I	K
E	M	A	N	A	T	I	Z	A	M	□	I	Z	O
□	I	P	O	N	I	□	O	C	A	T	□	N	S
G	L	I	N	A	□	□	□	□	□	□	□	□	□
L	O	R	I	N	□	□	□	□	□	□	□	□	□
O	S	□	M	A	□	□	□	□	□	□	□	□	□
D	R	V	A	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
A	Đ	A	N	I	□	□	□	□	□	□	□	□	□
V	A	R	□	M	□	□	□	□	□	□	□	□	□
C	□	E	L	E	K	T	R	O	N	□	N	A	N
I	B	S	E	N	□	I	S	P	I	L	I	T	I
□	L	E	M	I	N	G	□	A	K	□	K	O	S
P	A	□	I	C	□	R	I	N	A	T	□	S	T
S	T	O	L	A	R	I	J	A	□	A	N	T	O
T	O	T	O	□	I	S	U	K	A	T	I	□	N

Nagrađen: Mirko Vilenica, Hamburg

FRANKFURT NA MAJNI

Dječji maskenbal

U nedjelju, 22. veljače, u misijskoj dvorani u Frankfurtu održan je sada već tradicionalni maskenbal za predškolsku i školsku djecu. Mnoštvo velikih i malih princeza, kauboja, vila, vatrogasaca i drugih maštovitih likova, okupilo se toga poslijepodneva kako bi uz pjesmu, ples i igru proslavilo „najluđe godišnje doba“.

Župnik fra Petar Vučemilo ove je godine posao oko organizacije podijelio, tako da nikome nije bilo preteško. Mame djece iz folklorne skupine ispekle su kolače koje su zajedno s kavom i osvježavajućim napicima prodavale po simboličnim cijenama u predvorju dvorane i tako se pobrinule da nitko ne ostane ni gladan ni žedan. Skupina majki „Bubamare“ pripremila je, kao i na svim dječjim maskenbalima

do sada, raznovrsne igre u kojima su uživali i veliki i mali. Posebno dobro bilo je prihvaćeno povlačenje konopa u kojem su sudjelovale i mame i tate.

Slavlje je nastavljeno uz glazbu misijskih tamburaša. Ugodno druženje djece i odraslih potrajalo je do kasnih poslijepodnevni sati.

I.P.

HAGEN Upriličena priredba

U Hagenu je u subotu 21. veljače održana pokladna priredba u organizaciji NK „Croatia“ i Hrvatske katoličke misije na čelu s don Stjepanom Vrdoljakom. U vrlo bogatom kulturnom dijelu večeri nastupili su misijski folkloristi različitih uzrasta koji su svojim plesovima razveselili publiku te izmamili veliki pljesak. Veliki dio zasluga za tako uspješnu izvedbu sigurno su zaslužili voditelji folklornih skupina Gisela Kliewer i Valent Tomšić. Veliki plje-

sak zaslužio je i misijski crkveni zbor, pod vodstvom Maria Friebena.

Šaljivi skeč „Na vozačkom ispitu“ u izvedbi Danijela Bošnjaka, Mate Jukića i Danijela Džebe nasmijao je publiku do suza. Organizator se pobrinuo da i zabavni dio večeri bude raznovrstan i zanimljiv. Tako je bilo raznih igara od povlačenja konopa, „pucaanja“ na gol i drugih, gdje su se opet natjecali od najmlađih do najstarijih. Veliki pljesak i oduševljenje u publici izmamila je časnica sestra Fatima koja je okušala preciznost pucajući na gol. Za dobro raspoloženje ostatak večeri pobrinula se skupina „Bisernice“, a da se ne bi gosti ostali gladni pobrinuli su se vrijedni domaćini koji su svojim gostima ponudili domaće specijalitete. ■

U nedjelju, 8. veljače u crkvi sv. Josipa u Offenbachu, voditelj tamošnje Hrvatske katoličke misije fra Nediljko Norac-Kevo krstio je malog Tomislava, trećeg sina Blaženke i Zvonka Orlovića, koji već deset godina djeluje u toj hrvatskoj zajednici kao pastoralni referent. Krštenju malog Tomislava su se posebno radovala braća Ivan i Dominik. ■

Kad se vratim, nosit ću nadu u rukama.
Sjat će ruke, ko da zlato nose,
zablistat će ruke novim sjajem svijeta.
(...)

Zavičajju moj.

Sam i sanen, dalek, molitven.

Oto Šolc

